DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 24
Birželio - June 15, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Prancūzija ir V. Vokietija pasirašė sutartį bendrai pasigaminti už 2.5 bil. dol. 427 malūnsparnius kovai su priešo tankais ir išmesti į erdvę karinę erdvės stotį su įgula.

Naujasis Salvadoro prezidentas Duarte planuoja atskirti armijos vadovybę nuo trijų beveik savarankiškai veikiančių saugumo policijos vadovybių ir pavesti jų kontrolę gynybos ministerio pavaduotojui saugumo reikalam.

Prieš Nikaragvos vyriausybę iš Kosta Rikos veikiančio Revoliucinio susivienijimo vado Eden Pastora spaudos konferencijos metu išsprogdinta bomba užmušė 5 ir sužeidė 28 žmones, jų tarpe ir Eden Pastora, kuris, Kosta Rikos vyriausybei pareikalavus, išskrido gydytis į Venecuelą.

Olandijos ministerių kabinetas nutarė JAV raketų išdėstymą Olandijoj sujungti su JAV pasitarimų su Sov. S-ga dėl raketų skaičiaus sumažinimo progresu ir pasiūlyti parlamentui raketų išdėstymo terminą atidėti iki 1985 liepos 1. Olandijój yra įvykę eilė protesto demonstracijų prieš raketų išdėstymą, ir vyriausybė yra susirūpinusi, kad jos nepakeistų socialistinė vyriausybė, kuri būtų nusistačiusi prieš bet kokį raketų išdėstymą.

Valst. sekr. Shultz, dalyvaveęs Salvadoro prezidento inauguracijos iškilmėse, netikėtai užsuko ir į Nikaragvą ir tarėsi dėl įtampos sumažinimo, tačiau abi pusės pasiliko prie savo nusistatymų.

JAV reikalauja, kad Nikaragvos vyriausybė sustabdytų revoliucijos eksportą į Salvadorą, pašalintų Kubos ir Sov. S-gos karinius patarėjus, sumažintų savo kariuomenės dydį ir įgyvendintų krašte ankstyvesnius pažadus gerbti žmogaus teises.

Minėdama alijantų kariuomenės į Prancūziją išsikėlimo 40 m. sukaktuves, sovietų spauda šį išsikėlimą menkina ir laiko tik antraeiliu dalyku, nes didžiausią naštą prieš Hitlerio armijas pakėlusi Raudonoji armija. Išsikėlimas pagal jos tvirtinimą neturėjęs lemiančios reikšmės karo pabaigai.

Indijos Punjab valstijoj nenurimstant sikų keliamom riaušėm dėl didesnės politinės autonomijos, Indijos vyriausybė ten pasiuntė savo kariuomenę, kuri uždarė bet kokį susisiekimą su valstija. Nuo neramumų pradžios ten yra žuvę per 500 žmonių.

Prancūzijos komunistų partijos vadas George Marchais pareiškė nutrauksiąs bet kuriuos santykius su Sov. S-gos komunistų partija, jei Sacharovui kas nors atsitiktų.

Izraelio teismas apkaltino du armijos karininkus majorą Shlomo Livyatan ir kpt. Aharon Gila už jų įsivėlimą į žydų teroristų grupę, įvykdžiusią eilę pasikėsinimų prieš arabus.

JAV gynybos departamento pasekretoris sveikatos reikalam dr. William Mayer pareiškė kongresui, kad, kilus paprastam karui Europoj, armijos turimos medicininės priemonės galėtų aprūpinti tik 20 proc. sužeistųjų reikalinga pagelba.

JAV elektroninės žvalgybos lėktuvam ir karo laivam suteikus technikinę pagelbą, Saudi Arabijos naikintuvai raketom nušovė du Irano kovos lėktuvus Persijos įlankoj.

KUN. SIGITO TAMKEVIČIAUS TEISMAS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 61

Teismui ruošėsi iš anksto

1983 lapkričio 29 Vilniuje LTSR Aukščiausiame teisme buvo pradėta nagrinėti Kybartų parapijos klebono, TTGKK nario kun. Sigito Tamkevičiaus byla.

Šiam teisminiam susidorojimui su kun. S. Tamkevičium KGB ruošėsi iš anksto ir labai kruopščiai.

Dar vasarą vyskupijų kurijos gavo raštus, kuriuose nurodoma, jog draudžiama prie bažnyčių rinkti parašus po pareiškimų — protestų tekstais. Aukščiausiojo teismo pirmininkas, kalbėdamas per Lietuvos televiziją, renkantiems parašus ir net pasirašantiems po tekstais asmenims grasino bausmėmis; KGB ne vienoje vietoje prieš parašų rinkėjus griebėsi tiesioginių brutalių priemonių.

Kelis kartus liaudyje buvo paskleistos dezinformuojančios žinios apie tariamai įvykusį teismą ne Vilniuje ir kun. S. Tamkevičiaus nuteisimą 12 m. laisvės atėmimu, todėl nemažai žmonių, sužinoję tikrą teismo datą, galvojo esą klaidinami ir į teismo procesą vėlavo arba visiškai neatvyko.

Įspėjo nevykti į teismą

Artėjant teismo dienai, daugumą organizacijų buvo įspėtos, kad lapkričio pabaigoje ir gruodžio pradžioje neišleidinėtų savo darbuotojų iš darbų. Kai kuriuos studentus bei spec. mokyklų mokinius mokyklų vadovybė įspėjo, kad, jei nenori turėti nemalonumų ir tęsti toliau studijas, nevyktų į teismą, kartu atidėtų tolimesniam laikui net savo asmeninius reikalus Vilniaus link.

Gydymo įstaigose buvo įvesta griežta biuletenių (atleidimų nuo darbo dėl ligos) kontrolė. Prijaučiantys kun. S. Tamkevičiui kunigai ir pasauliečiai buvo iš anksto prigrasinti nevykti į teismą ar teismo metu kokiu nors pretekstu kviečiami į įvairias įstaigas (kai kurie iš jų tardymams).

Neįleido brolio žmonos

Apie "viešą" teismo procesą nebuvo pranešta net kun. S. Tamkevičiaus broliams. Teismo metu į salę buvo įleisti tik 3 kun. S. Tamkevičiaus broliai. Brolio žmonos, kuri nuo vaikystės globojo našlaičiu likusį kun. Sigitą Tamkevičių, čekistai į salę neįleido; jų nuomone, brolio žmona nėra giminė.

Suimdavo atvykusius į teismą

Teismo dienomis KGB agentų buvo stebimos visos Vilniaus ir aplinkinės bažnyčios. Kad nebūtų atkreiptas žmonių dėmesys, priėjimas prie teismo rūmų, priešingai nei kun. Alfonso Svarinsko teismo metu, buvo laisvas.

Veik visus atvykusius įleisdavo į teismo vestibiulį, kur pareigūnai mandagiai pranešdavo jiems, kad nesivargintų ir važiuotų namo, nes į salę neįleis ("nėra vietų!"), o einančius atgal prie durų pasitikdavo milicininkai ir saugumiečiai ir jau kaip sulaikytus asmenis sodindavo į mašinas, veždavo į milicijos skyrius tardymams, kur baudė paromis ar, išlaikę iki teismo darbo valandų pabaigos ir prigrasę Vilniuje teismo dienomis nesirodyti, veždavo į autobusų ir geležinkelio stotis.

Sulaikė kunigus

Taip buvo sulaikyttas ir Pociūnėlių klebonas kun. Antanas Jokubauskas, kunigai — Griškabūdžio klebonas kun. Vytautas Užkuraitis ir Alytaus vikaras kun. Antanas Gražulis buvo įspėti, kad, jei nepaliks vestibiulio, sulaikys. Kun. Joną Borutą, sulaikę gatvėje, pareigūnai nuvežė į Lenino raj. milicijos skyrių, kelias valandas jis buvo tardomas milicijos darbuotojų. Panašiai buvo sulaikytas ir kun. Jonas Kauneckas.

Žmonės melsdavosi bažnyčiose

Visas dienas atvykę į teismą kunigai ir tikintieji rinkdavosi Aušros Vartuose ir prie jų esančioje Šv. Teresės bažnyčioje, kur beveik ištisas dienas melsdavosi: dalyvaudavo mišiose, eidavo Kryžiaus Kelius, kalbėdavo rožančių, giedodavo religines giesmes.

. Teismo dienomis kartu su tikinčiaisiais Aušros Vartuose ir Šv. Teresės bažnyčioje meldėsi kunigai: kan. Bronius Antanaitis, Algimantas Keina, Vaclovas Stakėnas, Rokas Puzonas, Vytautas Užkuraitis, Gvidonas Dovydaitis, Jonas Kauneckas, Vincas Vėlavičius, Antanas Gražulis, Jonas Boruta, Antanas Jokubauskas, Leonas Kalinauskas, Juozas Zdebskis, Petras Našlėnas, Mykolas Petravičius, Edmundas Paulionis ir kt.

Besimeldžiančius stebėjo KGB

Besimeldžiąs tikinčiųjų būrelis, kuris kartais siekdavo maždaug 100 žmonių, buvo nuolat stebimas KGB darbuotojų ar jų pasiųstų agentų.

Lapkričio 1 RRT įgaliotinis Petras Anilionis paskambino Vilniaus arkivyskupijos valdytojui kun. A. Gutauskui, reikalaudamas "padaryti tvarką" Aušros Vartuose ir Šv. Teresės bažnyčioje.

Su visais bandančiais eiti prie Aukščiausiojo teismo rūmų buvo elgiamasi lygiai taip, kaip kun. Alf. Svarinsko teismo metu.

Pirmą teismo dieną

Lapkričio 29, pirmąją teismo dieną, prie Aukščiausiojo teismo rūmų buvo sulaikytos: Aldona Šukytė, Bronė Valaitytė, Genovaitė Navickaitė, Janina Judikevičiūtė, Giedrė Striokaitė ir Romutė Tamašauskaitė. Dar nespėjusias pasitikslinti, ar tikrai teisiamas kun. S. Tamkevičius, pareigūnai apipylė klausimais: "Iš kur jūs? Ko atėjot? Ar turit leidimus? Pavardė?" ir t.t.

Sulaikytas moteris saugojo

Moterims paaiškinus, kad atvyko į kun. S. Tamkevičiaus

(nukelta į 2 psl.)

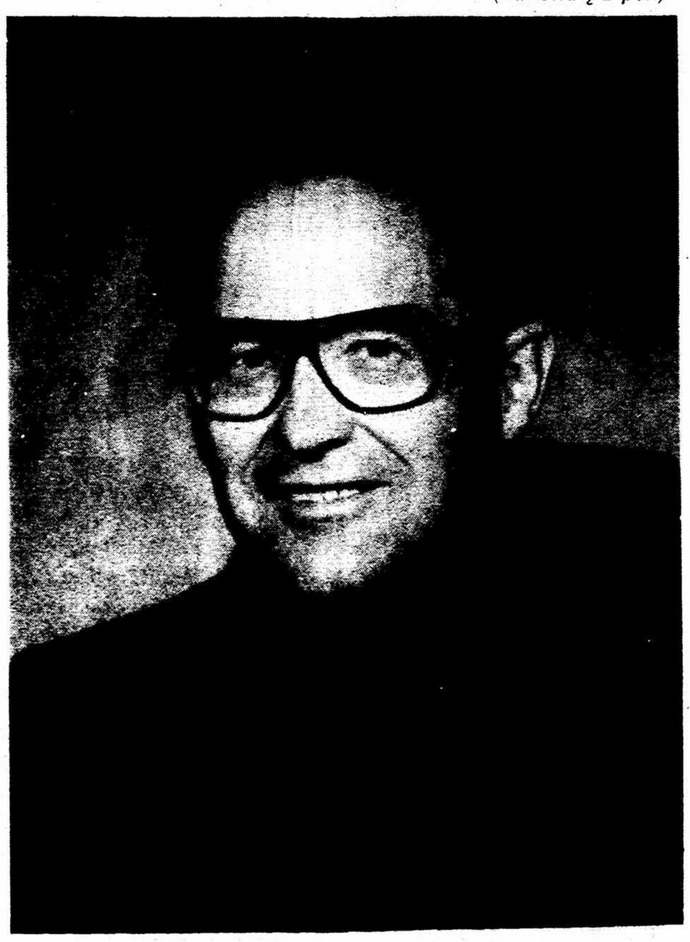

Tėv. Paulius Baltakis, OFM, pranciškonų provincijolas, buvęs Brooklyno vienuolyno viršininkas ir Kultūros Židinio statytojas, popiežiaus Jono Pauliaus II paskirtas vyskupu lietuviam už Lietuvos ribų.

TĖV. PAULIUS BALTAKIS, OFM, PASKIRTAS VYSKUPU LIETUVIAM

Birželio 7 pasiekė žinia, kad Tėvą Paulių Baltakį, pranciškonų provincijolą, popiežius Jonas Paulius II paskyrė tituliariniu Egaro vyskupu ir paveda jam rūpintis lietuviais, kurie gyvena už Lietuvos ribų.

Žinia tikrai buvo visiem maloni, nes Tėvą Paulių Baltakį labai gerai pažįsta Brooklyno ir Toronto lietuviai, visur jis ten veikė, triūsė, buvo vienuolyno viršininkas, atvykęs į New Yorką, įsijungė į Kultūros Židinio statybą ir ją baigė. Kai buvo išrinktas pranciškonų provincijolu, persikėlė gyventi į Kennebunkportą, Maine, į centrinį pranciškonų vienuolyną.

Tėv. Paulių Baltakį, OFM, vyskupu konsekruos Vatikano pronuncijus arkivyskupas Pio Laghi iš Washingtono, D.C. Su juo kiti konsekratoriai bus vysk. Vintentas Brizgys ir Portlando vyskupijos ordinaras.

Konsekracijos iškilmės bus rugsėjo 17, pirmadienį, Šv. Pranciškaus Žaizdų dieną, Portlando, Maine katedroje. Iš New Yorko jau organizuojami bent keli autobusai į šias iškilmes.

MIRĖ RAŠYTOJAS STEPAS ZOBARSKAS

Birželio 9, šeštadienį, 3 v. popiet savo namuose Woodhavene, N.Y., širdies priepuolio ištiktas, mirė rašytojas ir redaktorius Stepas Zobarskas, Manyland Books leidyklos organizatorius ir vadovas. Širdies negalavimais jau skundėsi kurį laiką. Palaidotas birželio 13 Cypress Hills kapinėse šalia žmonos, kuri mirė prieš 11 metų. Liko dukra Nijolė Zobarskaitė.

-o-

Stepas Zobarskas buvo gimęs 1911 sausio 17 Pamalaišyje, Svedasų valsčiuje, Rokiškio apskrityje. Mokėsi Rokiškio gimnazijoje, vėliau lavinosi užsienyje, 1936 - 39 studijavo kalbas ir literatūrą Paryžiuje, 1946 —Heidelbergo universitete, 1949-1950 anglų kalbą New Yorko universitete. New Yorke ilgą laiką dirbo banke, kol išėjo į pensiją.

Rašytojas Stepas Zobarskas.
Nuot. R. Kisieliaus

Velionis plačiai reiškėsi kaip redaktorius ir rašytojas. 1930-34 Šviesos Kelių viceredaktorius, 1934 - 44 Žiburėlio redaktorius. Amerikoje drauge su poetu Jonu Aisčiu suredagavo Gabijos metraštį, kurį išleido Gabijos leidykla, vadovaujama Juozo Sodaičio.

Apie 1959 suorganizavo Manyland Books leidyklą ir leido knygas anglų kalba. Suredagavo ir išleido Selected Lithuanian Short Stories, V. Kudirkos Memoirs of a Lithuanian Bridge, Lithuanian Quartet, Lithuanian Folk Tales. Šiais leidiniais jis pasiekė amerikietį skaitytoją ir sudomino jį lietuvių autorių kūryba, padėjo lietuvių rašytojų žodžiui pasklisti amerikiečiuose.

Daugiausia jis rašė vaikam ir jaunimui. Paminėtinos šios knygos: Gerasis aitvaras 1933, Ganyklų vaikai 1934 (atžymėta premija), novelės Anapus miško 1936, Paukščio likimas 1937, pasaka liaudies motyvais Brolių ieškotoja 1938, novelės Moters stiprybė 1938, novelės jaunimui Pabėgėliai 1939 (apdovanota Liet. Raudonojo Kryžiaus premija), novelės Per šaltį ir vėją 1940, Arti žemės 1943, kūrinėliai vaikam — Riestaūsio sūnus 1947, Gandras ir gandrytė 1948, rinktinių apysakų rinkinys Savame krašte 1946. Svetimomis kalbomis išėjo Das Lied der Sensen 1947, The Maker of Gods 1961, Bobby Wishingmore 1961.

Jis yra ir nemaža išvertęs iš kitų kalbų. Paminėtini vertimai: Miguel de Unamuno — Teta Tula — 1937, Knut Hamsun — Po rudens dangumi 1938, Lapės romanas (pritaikytas mokykliniam jaunimui prancūzų epas), Guy de Maupasant — Moters širdis 1953, W. Somerset Maugham — Dažytas vualis 1958.

Velionis buvo parašęs plačiai naudojamą vadovėlį Aušrelę, veikė Lietuvos Raudonajame Kryžiuje, buvo net delegatas Raudonojo Kryžiaus lygoje Paryžiuje.

Jo mirtis tai didelis nuostolis lietuvių literatūrai, o dar didesnis nuostolis, kad nebebus žmogaus, kuris taip rūpintųsi lietuvių literatūrą versti į anglų kalbą ir ją išleisti.

ITALIJOJ IŠLEISTA SIBIRO MALDYNO TREČIA LAIDA

Knygynų vitrinose Romoj ir kituose Italijos miestuose vėl pasirodė pasauly pagarsėjusio Sibiro lietuvaičių maldyno "Marija, gelbėki mus" itališkas vertimas. Tai jau trečias šio maldyno leidimas Italijoj. Dviejų pirmųjų leidimų tiražas — 150,000 egzempliorių — buvo greitai išpirktas. Trečiojo leidimo tiražas yra 100,000 egzempliorių.

Šį kartą leidinys yra pavadintas paprastesniu vardu — "Preghiere" (Maldos). Jis yra pradedamas Milano arkivyskupo kardinolo Montini, vėliau tapusio popiežium Paulium VI, trumpu atsiliepimu apie pirmąjį maldyno leidimą, kuris pasirodė 1962. Būsimasis popiežius kardinolas Montini tada rašė:

"Lietuvaičių tremtinių maldos yra jaudinantis labai didelės vertės dokumentas, kurį reikėtų aukso raidėmis įrašyti į tikrąją krikščioniškąją literatūrą, — į tą literatūrą, kurioj galima pajusti paslaptingąjį Šv. Dvasios alsavimą".

Dešimtį pirmųjų knygelės puslapių apima istorinis įvadas. Įvado autorius, maldyno vertėjas į italų kalbą prel. Vincas Mincevičius, metęs žvilgsnį į lietuvių tautos istoriją nuo tolimiausių laikų, ilgiau susitelkia prie pastarųjų jos dešimtmečių, prie tragiškiausio Lietuvos istorijos laikotarpio su karinėmis okupacijomis, priespauda, persekiojimais, masinėmis gyventojų deportacijomis.

Sibiro lietuvaičių maldynas "Marija, gelbėki mus" iš Sibiro lagerių Vakarus pasiekė 1959. Maldos buvo sukurtos prieš 1953. Rinkinio data yra tų metų Vasario 16-oji. Tai kelių Sibiro tremtinių lietuvaičių bendradarbiavimo vaisius. Maldos lagery buvo surašytos ant pageltusių popieriaus lapelių. Knygelė buvo įrišta rūpestingai išsiuvinėtu audiniu. Jos originalo nuotrauką randam pirmuosiuose itališkojo leidinio puslapiuose.

Itališkojo leidinio viršelį puošia Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslas. Tarp iliustracijų randam šv. Kazimiero paveikslą ir keletą lietuvių religinio meno kūrinių.

Ant gero popieriaus išspausdintas 80 puslapių leidinys yra labai patrauklus savo viršiniu apipavidalinimu, bet dar patrauklesnis yra jo turinys. Ryto maldos, vakaro maldos, mišių auka, sakramentų maldos, Jėzaus Kristaus kančios apmąstymas, Kalėdų, Velykų, Sekminių ir kitų didžiųjų švenčių maldos, nuoširdus maldos pokalbis su Dievo

(nukelta į 2 psl.)

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— **Naujų knygų pasaulyje.** Po ilgesnės kūrybinės pertraukos išleista žinomo beletristo Leonido Jacinevičiaus pasakojimų knyga "Seni miesto medžiai" (167 psl., tiražas — 20,000). Jono Kalinausko nauja eilėraščių knyga "Tyla ir ugnis" (87 psl. — 7,000 egz.). Raimundo Kašausko romano "Gerumo kaina" antras leidimas. Poeto Antano Drilingos eilėraščių ir poemų rinkinys "Akimirkų gelmėje" (288 psl. — 12,000 egz.). Pirmoji jaunos poetės Tautvydos Marcinkevičiūtės knyga "Gyvybės graužatis" (62 psl. — 5,000 egz.).

— Prieš kelerius metus prie L. M. Akademijos buvo įsteigta **Lietuvių kalbos komisija,** turinti rūpintis lietuvių kalbos norminimo ir rašybos reikalais. Ji jau yra paskelbusi kai kuriuos rašybos pakeitimus. Po to ilgesnį laiką buvo nutilusi. Tik balandžio mėnesį Komisija vėl paskelbė kelis nutarimus. Pirmas nutarimas liečia asmenų vardus oficialiuose įstaigų, gatvių ir įmonių pavadinimuose. Anksčiau reikėjo rašyti Liudo Giros gatvė, Salomėjos Nėries mokykla. Dabar paliekama tik vardo pirmoji raidė, pats vardas nerašomas: L. Giros gatvė, S. Neries mokykla, V. Kapsuko kolūkis ir t.t. Antras nutarimas liečia mokslo laipsnių pavadinimus. Nuo dabar mokslininkai bus tituluojami trumpiau: filologijos mokslo daktaras (atitinkamai ir — kandidatas). Trečias nutarimas normine pavardės lytimi skelbia 17-to amžiaus rašytojo pavardę SIRVYDAS (ne Širvydas, kaip kai kurių iki šiol buvo rašoma).

— **P. Ziberto dirbtinio pluošto fabriko literatūros premija** paskirta Kaune gyvenančiam beletristui Vytautui Martinkui už pasakojimų knygą "Medžioklė draustinyje". Savo ankstesnėse knygose -"Akmenys", "Rotušės laikrodžio vagis", "Vėtrungė šeimos šventei", "Lašai"—V. Martinkus liečia ir darbininkų gyvenimą mieste.

— Dvidešimt septintame Sovietų Sąjungos kino filmų festivalyje Kijeve dalyvavo ir **Lietuvos kino studija** su vaidybiniu A. Puipos filmu "Moteris ir keturi jos vyrai", su dokumentiniu R. Šilinio ir J. Maciulevičiaus sukurtu filmu "Dvylika valandų vilties", su A. Tumo mokslinio turinio filmu "Raštą audžia istorija".

— Spaudos pranešimu, didelis Italijos meno žurnalas išspausdino žymių italų dailės kritikų išsamų **straipsnį apie M. K. Čiurlionį,** iliustruodamas jį 15 M.K. Čiurlionio spalvotų reprodukcijų.

— **Režisierius V. Talačka** susuko televizijai skirtą vaidybinį filmą apie nelaimingai Lietuvoje gyvenimą užbaigusį prel. K. Olšauską. Tendencingas filmas tarnausiąs antireliginei propagandai.

— **Pramoginių šokių konkurse** Vilniuje varžėsi 42 poros šokėjų, suvažiavusių iš įvairių Sov. Sąjungos miestų. Kultūros ministerijos premiją laimėjo kauniečiai studentai Eglė Miliušauskaitė ir Orlandas Moziliauskas.

— Šiauliuose buvo surengta **Dainų šventė,** skirta sovietinės pergalės dienai. Ta pati programa būsianti pakartota 1985 metų dainų šventėje.

— **Vaikų žurnalo "Genio"** premijas šiemet laimėjo rašytojai: V. Miliūnas, V. Baltrėnas ir A. Dabulskis, dailininkė M. Ladygaitė.

— **Ryšių ministerija** išleido specialius vokus su rusiškais ir lietuviškais įrašais kompozitorių J. Karnavičiaus ir J. Gruodžio 100 metų sukaktims pažymėti.

— Baltstogėje, Lenkijoje, suruošta **lietuvių mokslinės knygos paroda.** Anksčiau ši paroda buvo Varšuvoje, Krokuvoje, Pozmanėje, Vroclave.

— Vilniuje **Ūkio pasiekimų parodų muziejų** jau aplankė milijonas lankytojų. Tai daugiausia propagandinė įstaiga.

— **Dailininkui Erikui Varnui** jo 60 metų amžiaus proga suteiktas nusipelniusio Lietuvos meno veikėjo vardas.

— **Artėjant 1985 metų dainų šventei,** Lietuvoje valdžia skatina kompozitorius sukurti naujų "tarybinių" dainų, ypač savo turiniu surištų su "pergale" prieš vokiečius. Paskelbtame naujų dainų konkurse premijos paskirtos kompozitoriams: B. Racevičiui, V. Kutavičiui, V. Virkšui, A. Žygaitytei. **Pr. N.**

Savaitės įvykiai

Kinijos min. pirmininkas Zhao Ziyang paragino Vakarų valstybes nešykštėti investavimų į Kiniją.

Britanijoj suorganizuota privati Afghan Aid organizacija paskelbė, kad 500,000 afganiečių gresia badas ir kad apie 20 proc. afganų vaikų kenčia dėl nepakankamo maitinimosi.

Prez. Reagan, kalbėdamas Airijos parlamente, pareiškė, kad JAV yra pasiruošusios tartis su Sov. S-ga dėl atsisakymo pirmiem panaudoti jėgą Europoj, jei Sov. S-ga sutiks tartis ir dėl kitų karo Europoj grėsmei sumažinti priemoniu.

Irako karo lėktuvai puolė Irano Baneh miestą raketom ir bombom ir užmušė apie 600 gyventojų. Iranas pagrasino atsilyginti.

JAV painformavo Kuwait vyriausybę, kad jos prašymas aprūpinti nuo peties šaunamom priešlėktuvinėm raketom dabar negali būti patenkintas.

Nepaisant Sov. S-gos ir jos satelitinių valstybių atsisakymo dalyvauti Los Angeles įvyksiančiose olimpinėse rungtynėse, žaidynėse dalyvaus 141 valstybė.

Sov. S-gos tremty laikomo Maskvos Helsinkio komiteto steigėjo fiziko Juri F. Orlov sveikata yra labai pablogėjusi.

Prez. Reagan ir Britanijos min. pirmininkė Thatcher nutarė paraginti ir kitas Vakarų valstybes daugiau įsipareigoti kovai prieš tarptautinį terorizmą.

Turkija sustabdė aliejaus gabenimąsi iš Irano tol, kol Irakas pasižadės nepulti Turkijos tanklaivių.

Suomijos komunistų partijos nepriklausomųjų grupei pavyko iš partijos vadovybės pašalinti prosovietinės grupės narius. Nauju partijos pirmininku buvo išrinktas Arvo Aalto vieton Maskvos proteguojamo Jauko Kajanoja.

Fiziko Sacharovo posūnis Aleksei I. Semionov pareiškė J.T. Žmogaus teisių komisijos dingusių žmonių grupei, kad J.T. turi susirūpinti Sacharovo ir jo žmonos likimu.

Sov. S-gos valstybės saugumo komitetas paskelbė konkursą parašyti knygom, sukurti filmam ar televizijos kūriniam, kuriuose būtų iškeliama KGB pasiaukojantis darbas.

Teisingumo departamento OSI įstaiga pradėjo išpilietinimo bylas prieš Kennebunkport, Maine, gyvenantį Joną Klimavičių ir Gilbertville, Mass., gyvenantį Vytautą Gudauską bei deportavimo bylas prieš Chicago, Ill., gyv. Henriką Bankauską ir Shrewsbury, Mass., gyv. Joseph Kisielaitį.

ITALIJOJ IŠLEISTA SIBIRO MALDYNO TREČIA LAIDA

(atkelta iš 1 psl.)

Motina ir šventaisiais, popiežiaus Pauliaus VI žodžiais tariant, dvelkia nuostabiu Šv. Dvasios alsavimu.

Visose maldose yra ypač ryškus nepalaužiamas tikėjimas ir pasitikėjimas Dievu. Nuo pradžios iki pabaigos yra gyvas laisvės rūpestis, susirūpinimas savo artimaisiais, savo tautos ir tėvynės likimu, troškimas savo kančia ir savo auka nugalėti nuodėmės apraiškas, išsklaidyti neapykantą ir skleisti meilę. Sibiro lietuvaitės savo malda ir savo meile apima ir priešus: "Viešpatie, pasigailėk ir tų, kurie mus persekioja ir kankina, duok ir jiems pažinti Tavo meilės saldumą".

Nežmoniškose Sibiro tremties sąlygose Sibiro lietuvaitės maldoj išsako savąjį skausmą ir tėvynės ilgesį! Štai maldoj į Girkalnio Gailestingumo Motiną jos sako: "Pažvelk, o Motina, į mūsų vargo ir ilgesio sutrintas širdis, į mūsų nuo šalčio ir alkio pamėlusias lūpas. Grąžink mus į šalį, kurią mum pats dangus dovanojo, į kryžių ir bažnyčių žemę, į kraštą, kurį tu nuo amžių pamėgai."

Iš Sibiro lietuvaičių maldyno kalba pirmųjų krikščionių dvasia ir kankinių heroizmas, — rašo vertėjas įvado žody. Tai maldos, kurios niekada nepasens. Kol pasauly bus kančia, kol bus neteisingumas ir priespauda, tol šios maldos nepraras savo aktualumo. Jos visada liks aktualios ir dėl to, kad yra skirtingos nuo kitų maldų, panašiai, kaip Evangelija yra skirtinga nuo kitų knygų . . . Tikim, kad šiuolaikinių kankinių liudijimas turės lemiamos reikšmės krikščionybės atsinaujinimui, o Lietuvos katalikam čia yra skirtas labai svarbus vaidmuo.

Sibiro lietuvaičių maldyno itališkojo vertimo trečiasis leidimas yra baigiamas malda už laisvę: "Viešpatie, praradom brangenybių brangenybę: laisvę. Tave prašom, padėk mum ją vėl atgauti. Išmokyk mus ją branginti, mylėti ir ginti".

Sibiro lietuvaičių maldynas šiuo metu yra labiausiai pasaulyje paplitusi lietuviška knyga. Ji yra išversta ne tik į italų, bet ir į anglų, vokiečių, prancūzų, ispanų, portugalų, olandų, kinų, arabų kalbas. Pakartotiniais leidimais įvairiomis kalbomis ji jau yra pasiekusi milijoninį tiražą.

Kzl.

Kultūros Židinio gegužinėje, kuri buvo gegužės 13, dainuoja Perkūno choras, dešinėje — choro vadovas Viktoras Ralys. Nuotr. P. Bivainio

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

teismą, ir paprašius įleisti į salę ar bent pabūti (apsišilti) vestibiulyje, buvo duotas įsakymas visas jas sulaikyti.

Susodinę į autobusą, pareigūnai atliko pirmą patikrinimą: apžiūrėjo pasus, klausinėjo, iš kur ir ko atvažiavusios į Vilnių, kelis kartus vis iš naujo registravo. Sulaikytas 6 moteris saugojo 13 uniformuotų ir civilių pareigūnų.

Tardo sulaikytas

Galiausiai jas nuvežė į "Jaunesniųjų ir vidutiniųjų vadovaujančiųjų darbuotojų paruošimo mokyklą" Valakampiuose, kur jas visą laiką tardė bei auklėjo. Čekistus domino klausimai: "Ar pažįsti teisiamą kunigą? Kur gyvena ir dirba tėvai bei kiti šeimos nariai? Su kuo pati gyveni? Kiek uždirbi? ir t.t."

Ištardžius, vienas iš saugumiečių pagrasino, kad, jei dar kartą pamatys jas prie teismo rūmų, imsis griežtesnių priemonių. 5 val. popiet jos buvo atvežtos į autobusų stotį, tik po ilgų ginčų moterims buvo leista nueiti į Aušros Vartus. Tą dieną visi besiartinantys prie teismo rūmų buvo sulaikomi ir grąžinami atgal.

Lapkričio 30 gatvėje, net nespėję prieiti prie teismo rūmų, vėl buvo sulaikyti: Bronė Valaitytė, Aldona Šukytė, Algimantas Patackas ir Janina Judikevičiūtė. Aldona Šukytė buvo atskirta, nuvežta į milicijos skyrių ir nubausta 5 paroms arešto.

Tardo ir tardo

Kitus nuvežė už miesto ir milicijos patalpose išlaikė iki 5 val. popiet. Jie visi buvo įspėti prie dviejų liudininkų, kad, jei dar kartą pasirodys prie teismo rūmų, bus imtasi griežtų priemonių. Sulaikytieji po įspėjimu pasirašyti atsisakė. Už juos pasirašė liudininkai.

Gruodžio 1 rytą buvo sulaikyta ir saugumiečių tardoma kaunietė Joana Bukaveckaitė. Apie pietus buvo sulaikyta didesnė grupė žmonių. Visi jie buvo saugumo tardomi. Sasnavos gyventoją Bronę Valaitytę ir kapsukietę Janiną Judikevičiūtę pareigūnai nuvežė į Lenino raj. milicijos skyrių ir nubaudė po 10 parų arešto.

Baisu kalėjimo kamerose

Asmenys, gavę parų, buvo laikomi antisanitarinėse sąlygose. Grindų spalva dėl nešvaros nebe visur matoma, o vietomis visiškai juoda. Ant tų pačių grindų turėdavo miegoti nuteistieji.

Niekas nedavė nei pasikloti, nei užsikloti; negavo nei rankšluosčio, nei gabalėlio popieriaus. Į tualetą išleisdavo du kartus per parą. Kameros kampe nuolatos stovėdavo pastatytas nesandarus dvokiantis puodas.

Ne tik oras, bet ir kameros sienos prisigėrę specifinio tvaiko. Atidaras kameros duris palaikydavo tik du kartus paroje po kelias minutes. Ventiliatorių per parą įjungdavo tik vieną kartą ir tai tik keliom minutėm, o kartais nė tiek.

(Bus daugiau)

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito pataisose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudinai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europietišką duoną ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIJO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8-9 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Meilus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmad., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI ŠUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDYMO CENTRAS
Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.
116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418
Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.
SKAMBINTI: (212) 441-0909
Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
● LĖKTUVAI
● LAIVAI (CRUISES)
● TRAUKINIAI (AMTRAK)
● AUTOBUSAI
● NUOMOJAMOS MAŠINOS
● VIEŠBUČIAI
● ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
● GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207 Editorial Office (212) 827-1352 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — $15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA. LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS ● Prenumerata metam $15.00 ● Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiura ● Pavardė pasirašyti straipsniai nebutinai išreiškia redakcijos nuomonę ● Už skelbimu turini ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Neužmirštamas birželis

Birželis yra vienas iš gražiausių metų mėnesių. Birželyje viskas sužydi, pasirengia vasaros brandai. Vasara ir prasideda birželio gale.

Rodos, turėtume džiaugtis šį mėnesį, linksmai šokti prie Joninių laužų, bet visai lietuvių tautai birželis pasidarė liūdesio ir skausmo mėnuo. Tai tikrai tragiškasis birželis, ir jo niekada lietuvių tauta neužmirš.

Taikią Lietuvos respubliką 1940 metais birželio 14 okupavo Sovietų Sąjunga. Siekdama savo imperialistinių tikslų, Sovietų Sąjunga tais metais pradėjo naujų okupacijų ir naujų užkariavimų laikus. Lietuva, Latvija ir Estija buvo pirmosios respublikos, kurių laisvę sutriuškino sovietų tankai. Ir dar daugiau — visam pasauliui skelbė, kad Lietuva pati savo noru įsijungė į Sovietų Sąjungą. Sovietai įvykdė liaudies seimo rinkimus, o liaudies seimas "nubalsavo" prisijungimą.

Visa tai buvo tik melas, tik sovietinis smurtas.

Birželio mėnesį pavergė laisvą Lietuvą, todėl niekada lietuviai to neužmirš.

Okupavę Lietuvą, sovietai ėmėsi savo darbo — visus žmones nuasmeninti ir pavergti, atimti jų turtą, viską nacionalizuoti, kad žmogus liktų kaip koks vergas, pririštas prie valstybės ūkio. Jis lieka tik pastumdėlis, kuriam numeta duonos plutą.

Sovietai slapta sudarė sąrašus, kas tie nepatikimieji. O nepatikimi jiem buvo dori ir geri žmonės, patriotai. Tai buvo šaulių būrių vadai, mokytojai, įvairūs tarnauttojai, savanoriai, įvairūs valdininkai, kurie pasižymėjo savo lietuviškumu, stambieji ūkininkai.

Jau 1941 metų gegužės gale į Lietuvą privežė daugybę sunkvežimių, traukinio stotyse privežė gyvulinių vagonų. 1941 metų birželio 14, naktį 14 į 15, sovietai apsupo gyventojų namus, suėmė juos, neleido net šiltesnio drabužio bei maisto pasiimti ir sugrūdo į sunkvežimius, nuvežė į geležinkelio stotis. Ten suvarė kaip gyvulius į vagonus, kimšte prikimšo ir išvežė į Sibirą. Atskyrė vaikus nuo tėvų, perskyrė ir suardė šeimas, nuvežė vienus į Šiaurę, kur nuolat siaučia didžiausi šalčiai, kitus į Kazachstano dykumas. Sunkiausios sąlygos, sunkiausias darbas sunaikino tūkstančius lietuvių.

Ir antrą kartą grįžę sovietai įvykdė dar bent kelis masinius vežimus — trėmimus. Vežė į vergų stovyklas, sunkiem darbam į kolchozus, į kasyklas. Imperijai reikia vergų jėgos. Ir tūkstančiai, tūkstančiai žmonių buvo išvežta ir pavergta.

Todėl lietuvis niekada neužmirš birželio mėnesio, nes tada prasidėjo lietuvių tautos genocidas.

Bet dar neužtenka neužmiršti. Neužtenka tik žodinio prisiminimo. Reikia mum visur kalbėti, šaukte šaukti, laisvam pasauliui parodyti, koks yra baisus sovietinis imperializmas, kaip jis naikina tautas, kaip sunaikina doriausius žmones.

Sovietai tokias sumas skiria propagandai, kaip jie moka sušaukti demonstracijom prieš Amerikos pastangas ginti demokratiją. Sovietai moka užliūliuoti ir pasaulio sąžinę, kad jis užmirštų ištremtuosius, kad negirdėtų jų šauksmo.

Mūsų tad pareiga ne tik rengti minėjimus, bet visais kanalais šaukti ir parodyti laisvajam pasauliui, kas yra Sovietų Sąjunga, kaip ji pavergia tautas ir kaip nekaltus žmones ištremia mirčiai į Sibirą. Kalbėkime savo pažįstamiem amerikiečiam, rašykime laiškus savo kongresmanam, senatoriam, laikraščių redakcijom. Kalbėkime už tuos, kurie negali kalbėti.

NAUJŲ VEIKLOS GAIRIŲ IEŠKANT

Politinių studijų savaitgalis New Yorke

BRONIUS VAŠKAITIS

Laikui negrįžtamai srovenant, iškyla įvairios problemos, kurių sprendimui dažnai reikia didesnių susibūrimų, daugiau galvų. Algimanto Gečio, ėjusio įvairias pareigas JAV LB valdybose, iniciatyva, jau 1980 pradėtos ruošti politinės konferencijos. Į jas susiburdavo Pasaulio, Amerikos, Kanados Lietuvių Bendruomenės aktyvas ir veiklesnieji Lietuvių Jaunimo Sąjungos nariai. Pasikvietus aukštus šio krašto valdžios pareigūnus bei įtakingų organizacijų narius, būdavo gvildenami įvairūs mūsų tautai opūs reikalai, ieškoma naujų idėjų ateities darbam.

Politinės studijos, įvykusios gegužės 11 - 12 New Yorke, buvo tąsa minėtų konferencijų. Jose dalyvavo PLB, JAV LB, KLB ir PLJS pareigūnai, kai kurie aktyvūs bendruomenininkai bei kviestiniai kalbėtojai.

Pirmosios dienos rytą, penktadienį, užsiregistravo per 70 asmenų. Pridėjus dar kelis sąraše nepasirašiusius, susidarė apie 80 žmonių.

Vykstant registracijai, delegacija, susidedanti iš minėtų organizacijų (išskyrus Kanadą) darbuotojų, pasikvietusi dar Batuno (Baltic Appeal to the United Nations) atstovus, aplankė Jose Sorzano, antrąjį JAV ambasadorių prie Jungtinių Tautų. Jam įteikė memorandumą ir, remiantis Europos parlamento pernai priimta rezoliucija, prašė, kad JT būtų iškeltas neteisėtas Pabaltijo kraštų inkorporavimas į Sov. Sąjungą.

Amb. Sorzano atidžiai išklausė delegacijos prašymą ir pažadėjo, kad JAV misija rems pabaltiečių siekius. Be to, jis pareiškė, kad asmeniškai susitiks su vadinamu "24-rių komiteto" (dekolonizacijos) pirmininku ir jam asmeniškai reikalą vispusiškai nušvies. Priminė, kad pabaltiečiai paramos turi ieškoti Europos ir Trečiojo pasaulio valstybių tarpe.

Tuo pačiu reikalu kanadiečių delegacija aplankė savo ambasadorių prie JT G. Polletier. Jis pastebėjo, kad šiuo metu JT-se susidomėjimas pabaltiečių reikalais yra didesnis, negu prieš porą metų. Pastebėjo, kad nemažai šios organizacijos narių yra susipažinę su Europos parlamento rezoliucija. Tai geras ženklas. Reikia šią situaciją tinkamai išnaudoti.

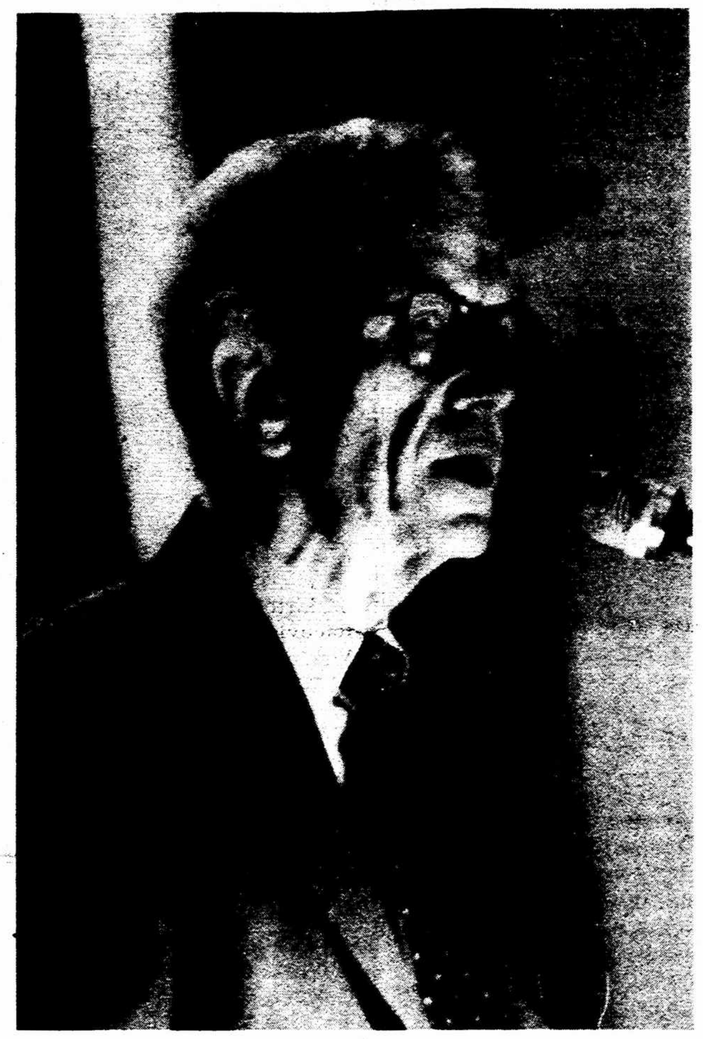

Charles M. Lichenstein, buvęs JAV ambasadorius prie Jungtinių Tautų, kalba lietuvių surengtam politinių studijų savaitgalyje. Nuotr. V. Maželio

Iškilmingas studijų atidarymas

Konferenciją atidarė Aleksandras Vakselis, New Yorko LB apygardos pirm. Per abi dienas šios apygardos žmonės svečiais nuoširdžiai rūpinosi ir jiem teikė visokeriopą pagalbą. Suvažiavusius savo ir Gintės Damušytės vardu pasveikino A. Gečys. Jiedu daugiausia rūpesčio ir darbo įdėjo studijas ruošiant. Kiti sveikintojai buvo Anicetas Simutis, Lietuvos generalinis konsulas, Ernest Jaakson, Estijos gen. konsulas, dr. Tomas Remeikis, PLB pirmininko pavaduotojas, advok. Algis Pocevičius, Kanados LB pirm., dr. Antanas Butkus, JAV LB pirm. Kun. Kazimieras Pugevičius, Lietuvių Informacijos Centro direktorius, Religinės Šalpos vadovas, sukalbėjo invokaciją.

Lichenstein kalba

Aušrai Zerr supažindinus, Charles M. Lichenstein, buvęs JAV ambasadorius prie JT, nagrinėjo galimybes Pabaltijo valstybių klausimą iškelti Jungtinėse Tautose. Nežiūrint, anot kalbėtojo, kad, JT organizuojant, buvo galvota, jog ši institucija bus pasaulio žmonijos sąžinė, atseit jautri didelių ir mažų reikalam, praktika parodė visai ką kitą. Ten niekas nenori kelti pabaltiečių, ukrainiečių, žydų, lenkų Solidarumo ir net Afganistano klausimų, nes, apatijai įsivyravus, tariama, jog iš to nieko nebus, nes sovietai vis tiek nekreips jokio dėmesio.

Lichenstein stebino, kad ir vakarų sąjungininkai gyvena tokiomis nuotaikomis. Nežiūrint visko, kadangi reikalai yra labai svarbūs, juos reikia judinti, kaip paskaitininkas išsireiškė, nuolatos, trinti sovietams nosis (rub Soviet noses), kad mūsų problemos nuolat būtų gyvos. Anot jo, siekiant svarbaus tikslo, reikia nenusivilti pralaimėjimais. Apgailestavo, kad ne tik senoji, bet ir vidurinioji amerikiečių karta mažai žino apie Pabaltijo valstybes.

Dr. Rurarz pranešimas

Šis punktas darbotvarkėn nebuvo įtrauktas. Matyt, rengėjai jį pasigavo paskutiniu momentu. Po Gečio trumpo supažindinimo dr. Zd. Rurarz, buvęs komunistinės Lenkijos ambasadorius Japonijoj, 25 metus prie minėtos valdžios ėjęs įvairias pareigas užsienio tarnyboje, 36 metus reiškęsis komunistiniame judėjime, daug kartų buvojęs Maskvoje, pastebėjo, kad jis gerai pažįstąs komunizmą ir su tam tikru autoritetu galįs apie jį kalbėti.

Dėstydamas savo mintis toliau, pareiškė, kad lietuviai ir lenkai penkis šimtmečius gyveno taikoje, nevartojo jokio smurto vieni prieš kitus, išskyrus I-ojo pasaulinio karo pabaigą. Kvietė praeitį palikti istorikam ir rūpintis dabartimi bei ateitimi. Pastebėjo, kad siekiant bendrų tikslų — išsivadavime iš komunistinės priespaudos, tarp lietuvių ir lenkų nėra reikiamos koordinacijos, bendradarbiavimo.

Kalbėdamas apie ateities sienas, pabrėžė, kad joks garbingas lenkas nesutiks su dabartinių Lenkijos sienų pakeitimu. Tačiau tuoj pridėjo, kad eventualių suiručių atveju lenkai nereikš pretenzijų į prarastas žemes, įskaitant ir Vilniaus kraštą.

Jo manymu lenkai ir lietuviai būtų surusinti, sukomunistinti, susovietinti, jei okupacija užsitęstų ilgą laiką, nes šios tautos stiprybės semiasi iš savo nacionalizmo, religijos, turtingos kultūros. Betgi tuoj pastebėjo, jog jis netikįs ilga sovietų dominacija.

Jo giliu įsitikinimu sovietų imperija subyrės dar šioje dekadoje, nes tarptautiniai debesys darosi vis tirštesni, įtampa didėja: arba kils karas, arba imperijos viduje pasireikš revoliucija, arba vakarai kapituliuos prieš sovietus. Tai gal per drąsios pranašystės.

Norisi dar pridėti, kad Rurarz, pagal jo prisipažinimą, niekada nebuvo nutraukęs ryšių su Katalikų Bažnyčia. Ambasadoriaus karjeros atsisakė 1981 gruodžio 23, gen. Jeruzelskui dėl Solidarumo neramumų Lenkijoj paskelbus karo stovį. Greitai politinį prieglobstį rado JAV-bėse.

Cathy Fitzpatrick žodis

Po pietų pertraukos pirmoji kalbėtoja buvo Cathy Fitzpatrick, U.S. Helsinki Watch

(nukelta į 5 psl.)

AUŠRA NAUJOS GADYNĖS TEKA

AUŠROS 100 METŲ SUKAKČIAI PRISIMINTI

PAULIUS JURKUS

29. —

Išrinktos Tautos Tarybos vienas iš pirmųjų uždavinių buvo kaip nors įsitvirtinti, sueiti į sąlytį su Vokietijos valdžia ir gauti jos pripažinimą, kad Lietuva turi būti nepriklausoma.

Į užsienius dažniausiai važiuodavo trys Tarybos nariai: A. Smetona, dr. J. Šaulys ir inž. S. Kairys. Ir dabar juos Taryba išsiuntė į Berlyną, kad galėtų Reichstagą supažindinti su Lietuvos reikalavimais. Vokietijos kancleris grafas Hertingas buvo įtikintas, kad Lietuva turi būti nepriklausoma, bet jis tą nepriklausomybę suprato kitaip — Lietuva turi būti surišta su Vokietija kariuomenės, muitų, susisiekimo ir pinigų konvencijomis.

Konvencijų idėja buvo plečiama iki aneksijos. Tuo pačiu metu kraštas buvo žiauriai išnaudojamas, apie kokį nepriklausomybės atgavimą nebuvo leidžiama nė kalbėti.

Taryba ir tose sunkiose sąlygose veikė savarankiškai. Skatino ją veikti įvairios lietuvių konferencijos kituose kraštuose. Tokiame Stockholme konferencija buvo 1917 spalio 18-22 ir ji pasisakė už nepriklausomą Lietuvą. Veikė lietuviai ir Rusijoje, Amerikoje. Šveicarijoje kuo plačiausiai visus informavo spaudos biuras.

Tautos Taryba pasiryžo eiti prie nepriklausomybės paskelbimo. Parinko ir pirmąją datą — 1918 sausio 8, bet vokiečių okupacinė valdžia neleido nieko paskelbti. Tada buvo parinkta antra data — 1918 sausio 26. Ir tada nepavyko.

Paskelbiama, kad atstatoma Lietuvos nepriklausomybė

Nesutarimų buvo ir pačioje Taryboje. Vienaip galvojo kairieji, kitaip dešinieji. Pagaliau jie sutarė vieningai paskelbti Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Taryba pasirinko trečią datą— 1918 vasario 16. Tai buvo šeštadienis Vilniuje. Taryba susirinko į savo būstinę Pilies gatvėje, netoli Šv. Jono bažnyčios (dabartinio Universiteto) ir 12:30 v. popiet surašė nepriklausomybės aktą, ir visi pasirašė. Tarybos nariam plunksnas pasirašyti padavė Tarybos sekretorius, Punsko krašto lietuvis Juozas Pajaujis, kuris vėliau aktyviai reiškėsi nepriklausomos Lietuvos gyvenime, po Antrojo pasaulinio karo gyveno New Yorke, Amerikoje profesoriavo ir čia mirė prieš kokią 12 metų.

Tai buvo nepaprastai iškilmingas ir jaudinantis momentas — išrinkta Tautos Taryba nusprendė, kad Lietuva turi būti nepriklausoma, ji nutraukia bet kokius ryšius, sutartis su savo kaimynais, nutraukia visas unijas.

Posėdžiui pirmininkavo pats garbingiausias, daugiausia dėl Lietuvos laisvės ir lietuviškos sąmonės kovojęs dr. Jonas Basanavičius, garbingasis aušrininkas. Štai jo akyse ir užtekėjo ta svajota, taip ilgai laukta aušra — Lietuvos laisvė.

Jis ir perskaitė nepriklausomybės paskelbimo aktą, visiem sustojus, visiem susijaudinus ir visiem plojant.

Nuo tos valandos, nuo 1918 metų vasario 16 d., 12:30 v. popiet prasidėjo jau visai kitas gyvenimas — reikėjo bet kokiom priemonėm nepriklausomybės atstatymą įteisinti kitų tautų tarpe, gauti jų pripažinimą, reikėjo visom priemonėm organizuoti Lietuvos valstybinį gyvenimą.

Pasipriešina vokiečiai

Vokiečių okupacinė valdžia Lietuvos Tarybą laikė tik patariamuoju organu, o dabar ji pasidarė Tautos atstovybe ir paskelbė nepriklausomybės atstatymą. Vokiečiai nenorėjo nė girdėti, neleido ir laikraščiuose paskelbti. Konfiskavo Lietuvos Aidą, kuriame buvo įdėtas tas paskelbimas. Tada Petras Klimas ir kiti sugebėjo slapta atspausdinti Lietuvos Aido numerį ir jį išgabenti į provinciją. Tuoj visas kraštas sužinojo, kad Lietuva pasiskelbė nepriklausoma. Žinia buvo perduota į Vokietiją ir į užsienį.

Tarybos delegacija kovo 23 Vokietijos kancleriui Hertingui pranešė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą tokį, koks jis buvo padarytas vasario 16, tačiau pažymėjo, kad būsimieji santykiai su Vokietija bus svarstomi pagal ankstesnius pasitarimus. Vokietijos kaizeris Vilhelmas II tą pačią dieną pasirašė pripažinimo aktą, surišdamas tą pripažinimą su artimų santykių užmezgimu su Vokietija.

Lietuviai ieško Mindaugo II

Bet toks vokiečių pripažinimas nepakeitė padėties krašte. Okupacinis režimas nesumažėjo. Be to, sklido gandai, kad Lietuva bus prijungta prie Prūsijos ar Saksonijos.

Taryba norėjo išgelbėti Lietuvos valstybę iš tos būklės. Ji surado kunigaikštį von Urachą. Jis buvo Viurtembergo karaliaus giminaitis, katalikas. Jis buvo silpnesnis už Prūsijos karalių ir nebuvo toks pavojingas Lietuvos savarankiškumui. Urachas priėmė Tarybos sąlygas, pažadėjo saugoti konstitucinius principus, kaip antrasis Lietuvos karalius jis turėjo vadintis Mindaugas II. 1918 metų vasarą Urachas jau mokėsi lietuviškai, bet . . . gyvenimas tada pasisuko kita kryptimi. Jau aiškiai matėsi, kad Vokietija karą pralaimės.

Tada jau organizavosi Lietuvos vyriausybė, organizavosi ir nepriklausomos Lietuvos valstybinis gyvenimas.

Tolimesnis Basanavičiaus vaidmuo

Basanavičius jau tada buvo paliegęs, persekiojamas ligų. Dabar jo visas dėmesys nukrypo į lenkų ir lietuvių santykius. Lenkai labai įžūliai skverbėsi į bažnyčias, niekino ir stūmė lietuvius. Basanavičius su tuo pačiu giliu reikalų supratimu rašė raštus, klebeno duris, bet gyvenimas vėl sukosi.

Juk tai buvo Pirmojo pasaulinio karo pabaiga. Prasidėjo laisvės karai. Iš sostinės turėjo pasitraukti laikinoji Lietuvos vyriausybė. Atėjo bolševikai. Ir Basanavičius vargo, skundėsi.

Toliau vyko karo audros. Vilnių užėmė lenkai. Ir jį kaip lietuvių vadą ėmė persekioti. Tada daug kas iš Vilniaus pasitraukė į Kauną. Tai galėjo padaryti ir Basanavičius, bet jis sąmoningai pasiliko Vilniuje, kad ten galėtų apsaugoti Lietuvių Mokslo Draugijos surinktus mokslinius turtus. Ir dar daugiau, juk jis buvo lyg tas Lietuvos vaidila, atėjęs iš senovės iš kunigaikščių gadynės, ir saugojąs visa, kas lietuviška, ugdęs Vilniaus lietuvišką nuotaiką, gynęs ją.

Jis pasiliko lyg koks pilies sargas, saugoti, kas išliko, ir ginti čia lietuvių teises, visiem priminti, kad čia nuo amžių yra Lietuvos valdovų sostinė.

Patriarchas lanko Lietuvą

Dr. J. Basanavičius 1924 vasarą apsilankė nepriklausomoje Lietuvoje. Jis čia buvo sutiktas kaip didžiausias ir brangiausias svečias. Juk tai buvo jo pastangomis sukurta Lietuva. Lietuva buvo jauna, kūrybinga, darbšti, o jis jau buvo senas ir paliegęs. Iš Lietuvos jis dar važiavo gydytis į Vokietiją.

Basanavičius buvo kankinamas įvairių chroninių ligų. Pavojingiausia buvo pūslės sugedimas. Iš užsienio grįžęs, jis ir toliau budėjo Vilniuje.

(Bus daugiau)

LITUANISTINĖS MOKYKLOS SKYRIUS

VILNELĖ

Redaguoja Auksė Vaičaitienė
14 Mallard Dr., West Nyack, N.Y. 10994

RAŠO MAIRONIO LITUANISTINĖ MOKYKLA, NEW YORK, N.Y.

Vasaros planai

Šią vasarą mano šeima važiuos į Clevelandą ir Kanadą. Clevelande, kaip visi žino, įvyks šokių šventė, kurioje vaikai ir moksleiviai šoks. Bus smagu pabendrauti su draugais.

Kanadoje aplankysime gimines, kurie gyvena Toronte. Po to vyksime į Quebecą, kur bandysiu panaudoti prancūzų kalbą, nes jos mokaus dabar mokykloje.

Vasaros gale planuoju vykti į skautų stovyklą su visais draugais, skautais ir skautėmis. Gaila, kad stovykla tęsis tik vieną savaitę. Girdėjau, kad ten tai tikras rojus.

Po visų kelionių grįšim namo ir kasdien lankysime vietinį baseiną. Ten susitinku su draugais ir kalbamės apie mokyklą. Šį rudenį pradėsime lankyti gimnaziją.

Kai turiu laiko, svajoju apie vasarą ir labai jos laukiu. Bet kai vasara praeis, tai jau vėl būsiu išsiilgus mokyklos!

Rima Vaičaitytė, 9 sk.

Mūsų mokykla

Metai, kaip rudenį lapai, greitai nukrinta. Taip ir mūsų Maironio lituanistinei mokyklai vingiuotais keliais prabėgo 33 metai. Tai gražus simboliškas skaičius ir turtingas mokyklos amžius.

Lietuvių šeštadieninė mokykla (ją taip anksčiau vadino) įsikūrė 1950 m. Brooklyne, Apreiškimo parapijos mokykloje. Pirmieji mokyklos steigėjai buvo Lietuvių Tremtinių Draugijos valdyba, kurioje dirbo dr. J. Pajaujis, kun. V. Pikturna, O. Tercijonienė, V. Alksninis ir V. Maželis.

Pirmasis tėvų komitetas susidėjo iš Pr. Naujokaičio, A. Mačiūnienės ir O. Tercijonienės. Pirmoji mokslo diena — 1950 kovo 4. Pirmąją mokslo dieną susirinko 80 mokinių. Pirmasis mokyklos vedėjas buvo dr. A. Šerkšnas, o mokyklos kapelionas — kun. J. Pakalniškis.

Vaiva Ulėnaitė, 10 sk.

Svarbūs metai

Kelios svarbios šventės įvyko 1983 - 1984 metais: Aušros 100 metų šventė, Lietuvos nepriklausomybės šventė ir Dariaus-Girėno šventė. Bet didžiausia šventė šiemet buvo švento Kazimiero šventė. Šv. Kazimieras mums parodė pavyzdį, kaip reikia gyventi.

Šv. Kazimieras gimė 1458 spalio 3 Krokuvoje (Lenkijoje). Jo motina buvo austrų kilmės, o tėvas buvo Lietuvos ir Lenkijos karalius. Kazimieras augo karaliaus dvare. Mokėsi pas privačius mokytojus, išmoko gražiai rašyti, kalbėti įvairiomis kalbomis. Kartu su tėvu keliaudamas, susipažino su kitų kraštų kultūra.

Jis buvo labai gabus jaunuolis. Daug mokėsi, daug meldėsi, mylėjo žmones, buvo taupus ir turėjo labai stiprų charakterį. Visada žiūrėjo abejingai į pasaulio turtus. Rengėsi paprastais drabužiais, kartais miegojo ant plikos žemės. Visada gyveno teisingai ir išmintingai.

Kazimieras mirė būdamas labai jaunas. Jo gyvenimas užgeso 1484 metais, kovo 4-tą dieną. Žmonės prašė popiežių, kad Kazimierą pripažintų šventuoju. Po jo gyvenimo ištyrimo 1604 metais jis buvo paskelbtas šventuoju. Į Vilnių suvažiavo žmonės iš visų kraštų, įvyko didelė šventė, ir tada šv. Kazimieras buvo pripažintas Lietuvos globėju.

Jo vardu 13 bažnyčių buvo pastatyta Lietuvoje ir 21 Amerikoje. Daug organizacijų, vienuolynų ir mokyklų buvo pavadinta jo vardu. Kai kur paveiksluose šv. Kazimieras yra pavaizduotas su trimis rankomis. Vienoje laiko leliją, kitoje — kryžių, o su trečia dalina vargšams dovanas.

Šie metai yra pavadinti Šv. Kazimiero metais.

Audra Senkutė, 10 sk.

Seselė Urbana Maironio mokyklos pagelbinėje klasėje. Nuotr. P. Bivainio

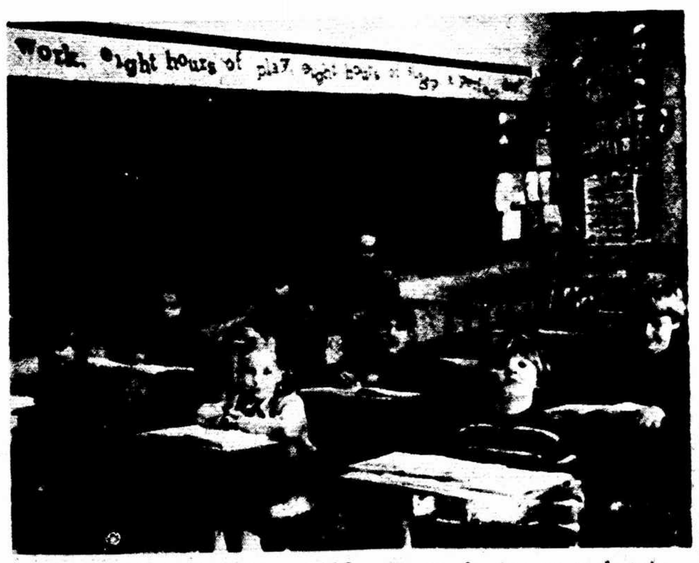

Maironio lituanistinės mokykl[illegible]as skyrius su mokytoja Elena Ruzgiene. Nuotr. P. Bivain[illegible]

Mūsų metai

Devintą valandą šeštadienio rytą mano tėvai atvedė mane jauną ir bailią į Maironio lituanistinės mokyklos darželį. Pirma diena mokykloje buvo sunki. Po ilgos ir smagios vasaros reikėjo užsivilkti suknelę, užsidėti batukus, o paskui ilgai sėdėti klasėje ir klausyti, ką sakė ponia mokytoja. Bet pasidarė linksmiau, kai pradėjome dažyti, paišyti, bėginėti ir išdykauti. Tuo laiku aš dar nežinojau, kad su šiais vaikais lankysiu šeštadieninę mokyklą vienuolika metų.

Per tuos vienuolika metų su lietuviais draugais aš ir užaugau. Mokėmės gramatikos, istorijos, tikybos, geografijos, dainavome kartu ir net turėjome tautinius šokius.

Man yra daug linksmų ir liūdnų prisiminimų šioje mokykloje, bet kartu mes visi juos pergyvenome. Visi tikime, kad čia daug gero išmokome. Atsiminsiu visus šiuos pergyvenimus ir papasakosiu savo vaikams, nes ir jie lankys šią brangiąją lietuvišką mokyklą.

Gailė Katinaitė, 10 sk.

Mano mokslo metai

Tiksliai neprisimenu savo pirmųjų metų mokykloje, bet dabar žinau, kad buvo verta ją lankyti. Pradėjau aš mokyklą nuo darželio, o jau šiais metais esu abiturientė.

Pirma diena pirmajame skyriuje buvo gera. Aš buvau labai išdidi, nes jau daugiau nebelankiau darželio, o jau buvau mokinė mokykloje. Mūsų klasės auklėtoja buvo ponia Ruzgienė. Klasėje pradėjome išmokti po truputį skaityti ir rašyti. Mūsų knyga vadinosi "Gintarėliai", ir ji buvo parašyta mūsų mokytojos! Svarbiausia, mes išmokome eilėraštį, kuris vadinosi "Kas auga?"

Po pirmo skyriaus metai greitai praėjo. Beveik kiekviename Kalėdų eglutės pasirodyme aš šokdavau kaip snieguolė. Po poros metų man pradėjo mokykloje nusibosti, bet būdavo smagu pasirodyti vaidinime. Kiekvieną šeštadienio rytą susipykdavau su mama, nes nenorėdavau važiuoti į mokyklą. Man ten būdavo pati blogiausia vieta. Dabar, kai aš pasižiūriu į savo visus metus mokykloje, galiu matyti, kad mokytis buvo tikrai verta. Visa klasė tokių mielų draugių ir draugų, kurių niekada neužmiršiu.

Aš esu laiminga, kad tėveliai vežė mane į mokyklą. Draugams galiu paaiškinti ir pasigirti, kad lankau lituanistinę mokyklą ir laisvai moku lietuvių kalbą.

Šie metai jau yra mano paskutinieji, ir truputį man darosi liūdna. Bet aš niekada neužmiršiu praleistų metų Maironio lituanistinėje mokykloje.

Vaiva Ulėnaitė, 10 sk.

Skaudus įvykis

Prieš keletą mėnesių Pietų Korėjos keleivinis lėktuvas KAL 007 skrido iš New Yorko į Seoulą. Lėktuvas skrido virš Sachalino salų, kurias rusai laiko pasigrobę po antrojo pasaulinio karo. Tarp kitų keleivių, kurių buvo 269, skrido 61 amerikietis. Jų tarpe buvo atstovų rūmų narys Larry McDonald. Staiga korėjiečiai daugiau nieko nebegirdėjo iš piloto, o radaras nieko nerodė. Labai visi susirūpino, ypač šeimos, kurių nariai buvo lėktuve. Niekas nežinojo, kas atsitiko, bet korėjiečiai tuojau pradėjo spėlioti, kad lėktuvą bus rusai nušovę, nes taip buvo atsitikę 1969 metais. Buvo sušaukta Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, kur Amerikos ambasadorė Kirkpatrick pademonstravo kasetę su rusų pilotų balsais, ir buvo aišku, kad lėktuvą KAL 007 tikrai nušovė. Praėjo kelios dienos, kol rusai prisipažino. Jie tvirtina, kad tai buvo žvalgybos lėktuvas, kuris buvo įskridęs į jų teritoriją. Jie negalvoja nei atsiprašyti, nei apmokėti žuvusių šeimoms, o tik tvirtina, kad ir toliau taip darys.

Po šio įvykio daug kas pamatė, kokia yra komunizmo santvarka.

Sovietų, Amerikos, Pietų Korėjos ir Japonijos laivai ieško "juodos dėžės" rekorderio, kuris daug ką paaiškintų. Gal rusai jau ir rado, bet, jei pasikalbėjimai jiems nepalankūs, jie niekada tos paslapties neišduos.

Prezidentas Reagan prieš šį įvykį nesiėmė jokių griežtų priemonių, o tik jo įsakymu buvo uždarytos Washingtone ir New Yorke Aerofloto įstaigos. Tą padarė ir daug kitų valstybių.

Paulius Sabalis, 10 sk.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

20 dol. — R. Ayre, New York, N.Y.

Po 15 dol. — J. Sirusas, Flemington, N.J., A. Zerr, Glenside, Pa., V. Budininkas, Woodhaven, N.Y., V. Žukas, Great Neck, N.Y.

Po 10 dol. — V. Laukaitis, Baltimore, Md., J. Juodis, Germantown, N.Y., M. Žukas, New London, Conn., A. Rubonis, North Haledon, N.J., V. Kvetkus, Inverness, Fla., T. Bakanas, Chester, Pa., A. Garbauskas, Old Bethpage, N.Y., kun. A. Kardas, Sunny Hills, Fla., B. Kondratas, Quaker Hill, Conn., K. Stasiukevičius, Newington, Conn., A. Orentas, Columbia, Md., S. Levanas, Waterbury, Conn.

Po 8 dol. — K. Mitinas, Fremont Ctr., N.Y., S. Daidynas, Escondido, Calif.

Po 5 dol. — K. Vasaitis, Beltsville, Md., I. Kučiauskas, Baltimore, Md., V. Oken, Bronx, N.Y., K. Kaminskas, Portland, Ore., V. Budris, Elizabeth, N.J., A. Stanis, Toms River, N.J., A. Lukoševičius, Woodhaven, N.Y., V. Vaičiulis, Woodhaven, N.Y., A. Ralys, Richmond Hill, N.Y., A. Ustjanauskas, West Hartford, Conn., W. Malinauskas, Stamford, Conn., M. Savinis, Great Neck, N.Y., B. Nemickas, Jericho, N.Y., V. Gaver, Doylestown, Pa. J. Jankauskas, Juno Beach, Fla., J. Raymunt, New York, N.Y., A. Čampė, Waterbury, Conn., A. Bertulis, Hot Springs, Ark., A. Johnson, Tigard, Ore., V. Dėdinas, Jacksonville, Ar., J. Blinkytė, Chicago, Ill., L. Simanavičius, Poughkeepsie, N.Y., J. Misevičius, Baltimore, Md., F. Jasys, New London, Conn., A. Kaseta, New Britain, Conn., P. Tutinas, Brooklyn, N.Y., J. Baker, High Falls, N.Y., T. Aleksonis, Braintree, Mass., A. Stasiukevičius, Newington, Conn., J. Kisielius, New Haven, Conn., P. Bilėnas, Pomona, N.Y., T. Paknienė, Brooklyn, N.Y., P. Jančauskas, Brockton, Mass.

Po 3 dol. — F. Dimas, Ridgewood, N.Y., V. Mažeika, Treasure Island, Fla., A. Gailiušis, Philadelphia, Pa.

Po 2 dol. — M. Eizerytė, Montreal, Que., A. Gasiūnas, Carmel, N.Y., dr. W. Vaitkus, Worcester, Mass.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Maironio lituanistinės mokyklos 10-to skyriaus mokiniai abiturientai. Iš k. sėdi: Laima Jankauskaitė, Rita Gvildytė, Vaiva Ulėnaitė, Vida Penikaitė, stovi: Viktorija Garbauskaitė, Jonas Žemaitis, Gailė Katinaitė, Andrius Lileika, Kristina Matusaitytė, Paulius Sabalis ir Ramunė Adams.

GAUNAMAS PILNAS "AUŠROS" TEKSTAS

"Auszra", Lietuvos atgimimo laikraštis, pilnai perspausdintas dviejuose tomuose. Tai Lietuvių Istorijos Draugijos redaguotas leidinys. Du didžiuliai tomai, įrišti, kainuoja po 20 dol. Persiuntimui pridedama po 1.50 dol. už kiekvieną tomą. Šis svarbus leidinys, o taip pat ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos plokštelės, suvenyrai gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn,N.Y. 11207.

VĖL GAUNAMOS MELODINGOS PLOKŠTELĖS

Gina Čapkauskienė — lietuvių kompozitorių dainos ir tarptautinių operų arijos. Plokštelė arba kasetė 10 dol.

Tarp tostų ir dainų — Rimo Kaspučio Romantika. 9 dol.

Dainos, muzika ir gėlės — lietuvių kompozitorių sukurtos dainos Prano Lemberto žodžiam. Įdainuota solistų, duetų ir choro. 8 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BALTINUKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it" : vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 8 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BALTIC DELIGHT TOURS — 1984

TRUMPESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 2 NAKTYS TALINE, 2 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 10 NAKČIŲ IR 11 DIENŲ.

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA	GRĮŽTA	KAINA IŠ NEW YORKO ARBA MONTREALIO
401	Gegužės 30	Birželio 9	$ 1394
402	Birželio 13	Birželio 23	$ 1566
403	Birželio 27	Liepos 7	$ 1566
404	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 18	$ 1566
405	Gruodžio 26	Sausio 5	$ 1175

ILGESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 3 NAKTYS RYGOJ, 2 NAKTYS TALINE, 3 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 11 NAKČIŲ IR 15 DIENŲ

410	Gegužės 30	Birželio 13	$ 1538
411	Birželio 13	Birželio 27	$ 1710
412	Birželio 27	Liepos 11	$ 1710
413	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 22	$ 1710

Į kainą įskaitoma kelionė Finnair lėktuvu, trys valgiai Pabaltijo kraštuose, kelionė MS George OTS laivu iš Helsinkio į Taliną ir atgal, sutikimo vakarienė Helsinky ir pusryčiai, Pabaltijo kraštuose kasdien dvi apžiūrėjimo ekskursijos, įskaitant Kauną ir Trakus. Keleiviai nakvos Helsinky Tomi, Taline Viru, Rygoj Latvia ir Vilniuj Lietuva viešbučiuose. Išvykimas iš JAV vakarinio pakraščio pagal asmenišką susitarimą.

Dėl informacijų kreiptis į Stephanie Horton. Tel. 212 683-9500

UNION TOURS, INC. 6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016

CLEVELANDAS KVIEČIA IR LAUKIA!

Lietuvių septintosios tautinių šokių šventės diena artėja nebe mėnesiais ar savaitėmis, bet jau dienomis. Liepos 1-osios sekmadienis jau čia pat. Clevelandas yra pasiruošęs priimti visus lietuvius ir jų draugus kitataučius su nuoširdumu bei vaišingumu suteikti progą pasidžiaugti iškilia tautinio šokio demonstracija. Su kitų miestų lietuvių talka ir parama Clevelandas tikisi, kad šventė tikrai bus graži.

Talkinkim šiai šventei ne tik dalyvavimu Koliziejuj, baliuj, bet ir tapdami mecenatais, garbės rėmėjais ir rėmėjais, nes tokio renginio išlaidos, kaip visi žinom, yra milžiniškos. Rengimo komitetas laukia jūsų paramos!

Svarbios informacijos

Koliziejus — Richfield, Ohio, į pietus nuo Clevelando. Pasiekiamas važiuojant I-271 ir I-77, prie 303 kelio.

Pradžia — 1984 liepos 1, sekmadienį, 2 val. p.p.

Oficialus šventės atidarymas — birželio 30, šeštadienį, 7 val. vak., prie Lietuvos laisvės paminklo, esančio prie Dievo Motinos N.P. bažnyčios, 18022 Neff Rd., Cleveland.

Susipažinimo vakaras — birželio 30, šeštadienį, 8 val. vak., Public Auditorium, 1220 East 6th St., Cleveland. Bilietai — suaugusiem po 4 dol. ir jaunimui po 2 dol. — gaunami prie įėjimo.

Šventės balius — liepos 1, sekmadienį, 8 val. vak., Stouffer's Inn on the Square, Clevelando miesto centre, 24 Public Sq. Pakvietimai po 27 dol. asmeniui užsisakomi pas Oną Jokūbaitienę, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117, tel. (216) 481-7161, ar pas Romą Zorską, 4118 Silby Rd., University Hts., Ohio 44118, tel. (216) 371-0130. Užsakymai priimami iki birželio 25. Pakvietimų nebus galima gauti banketo salėj.

Balius jaunimui — liepos 1, sekmadienį, 8 val. vak., Holiday Inn Independence, 6001 Rockside Rd., Independence, Ohio. Bilietai — po 13 dol. asmeniui. Užsakomi pas O. Jokūbaitienę arba R. Zorską, ten pat, kur ir šventės baliui.

Šventės bilietai, po 5, 7, 10 ir 14 dol., užsakomi pas Valdonę Žiedonienę, 18706 Kildeer Ave., Cleveland, Ohio 44119, Chicagoj — Vaznelių Gift International prekyboj ir vietinėse Ticketron agentūrose. Grupės, užsakančios ne mažiau kaip 25 bilietus po 10 ar 14 dol., gauna 2 dol. nuolaidą nuo kiekvieno bilieto. Užsakymai priimami tiktai iki birželio 16. Po tos datos bilietai gaunami Koliziejuj, 2923 Streetsboro, Richfield, Ohio 44286, tel. (216) 659-9100.

Globos komisijai, kuri rūpinasi nakvynių, transporto ir viešbučių informacija, pirmininkauja Vytautas Jokūbaitis, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117, tel. (216) 481-7161.

Suvenyrai. Šiai komisijai vadovauja Birutė Vedegienė ir Rūta Degutienė, 2 Owaissa, Timberlake, Ohio 44094. Yra pagaminti ženkliukai, marškinėliai, kepurės, sagutės, lipinukai. Jie jau platinami, bus gaunami įvairiose vietose šventės metu.

Loterija. Bilietai jau platinami per LB apylinkes, Lietuvių namus, išsiuntinėti pavieniam asmenim. Komisijai pirmininkauja Bronius Nainys, 18414 Landseer Rd., Cleveland, Ohio 44119, tel. (216) 481-8472.

Čekius už bilietus ir pakvietimus rašyti Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc. vardu.

Leidinio redaktorius — Alfonsas Nakas, 1688 Bowers Ave., Birmingham, MI 48008.

Septintąją laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventę rengia JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvių tautinių šokių institutas: pirm. dr. Antanas Butkus, LTS instituto pirm. Galina Gobienė, JAV LB KV atst. Ingrida Bublienė, Kanados LB KV atstovas Juozas Krištolaitis; meno vadovai: šokių — Jadvyga Reginienė, muzikos — Algis Modestas, choro — Bronius Kazėnas.

Septintos tautinių šokių šventės ženkliukas-emblema

Jungiasi talkon

Artėjant VII lietuvių tautinių šventei Clevelande, rengėjam į talką ateina eilė privačių asmenų ir organizacijų. Taip, pvz., Clevelando Šv. Jurgio parapijos administratorius kun. J. Bacevičius koordinuoja Pennsylvanijos lietuvių atvykimą į šokių šventę. Jis parašė parapijų klebonam laišką, prašydamas, kad jie paragintų savo parapiečius ir jų draugus kuo gausiausiai dalyvauti organizuojant autobusus bei automobilius. Taip pat prašyta klebonus paskelbti, kad rengimo komiteto nariai ir jų talkininkai birželio 9-10 vyks į tas parapijas platinti bilietų.

Clevelando Dievo Motinos N.P. parapijos klebonas kun. G. Kijauskas savo savaitiniuose "Mūsų žingsniuose" plačiai informuoja parapiečius ir kitur gyvenančius skaitytojus apie visus šventės pasiruošimo darbus. Jo parapijos patalpose vyksta intensyvus bilietų platinimas ir įvairūs pasitarimai.

Skubiai laukiamos aukos iš JAV LB apygardų ir apylinkių. Lėšų telkimui vadovauja dr. F. V. Kaunas Chicagoj. Ohio valstijoj šį darbą atlieka Vytautas Staškus. Čia surinkta per 16,000 dol., įskaitant ir Dalios ir dr. Jono Mauruko 3,000 dol. auką.

Perorganizuota ryšiam su visuomene komisija, įtraukiant daugiau narių, kad suintensyvintų pastangas, kurios sudomintų amerikietį žiūrovą: kontaktuojami laikraščiai, radijas, televizija, bendrovių informacijos leidiniai, pagaminti informaciniai lapeliai, kurie platinami prekybos centruose, susirišta su universitetų šokių grupėmis, Clevelando baletu ir t.t.

V. Rociūnas

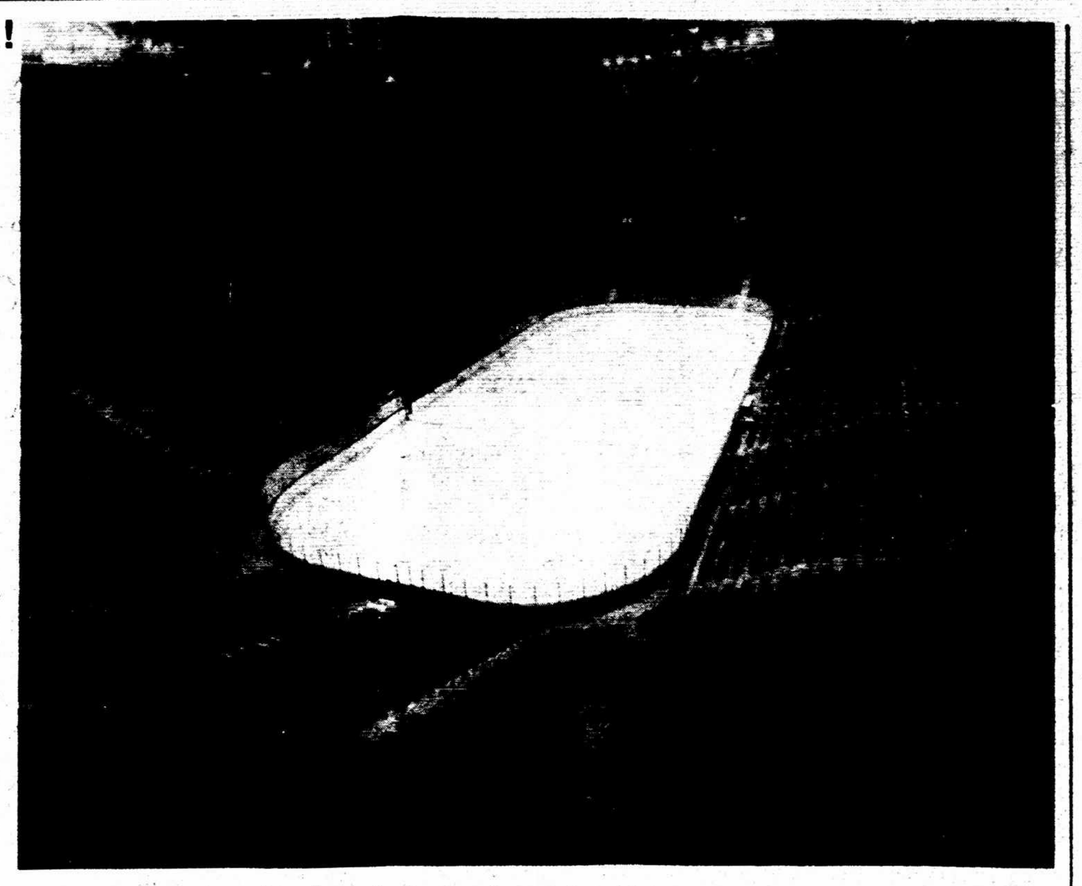

Koliziejaus vidus. Čia vyks Septintoji tautinių šokių šventė.

NAUJŲ VEIKLOS GAIRIŲ IEŠKANT

(atkelta iš 3 psl.)

direktorė Sov. Sąjungos ir Rytų Europos reikalam. Ji kurį laiką studijavo Leningrade, gerai vartoja rusų kalbą, plačiai yra susipažinusi su sovietiniu gyvenimu. Minėtoje organizacijoje darbuojasi nuo jos įsteigimo (1979).

Prie U.S. Watch grupės priklauso apie 100 asmenų. Tai įvairių organizacijų, religinių grupių atstovai ir pavieniai Amerikoje įtakingi asmenys: mokslininkai, daktarai, advokatai, politikai ir kiti. Jos tikslas — stebėti ir rinkti faktus, kur yra pažeidžiamos žmogaus teisės. Registruoja sąžinės kalinius ir visus tuos reikalus įvairiomis priemonėmis kelia viešumon, įskaitant ir tarptautinius forumus.

Tas erzina sovietus, o svarbiausia, kad apie minėtus darbus sužino pavergtieji ir pradeda reikalauti jiems priklausančių teisių.

Suminėjo, kad Helsinkio akte yra nemažai prieštaravimų. Nurodė daug to akto pažeidimų, atliktų sovietų pavergtuose kraštuose. Kalbėtoją pristatė ir šiai daliai vadovavo G. Damušytė.

Simpoziumas

Jame dalyvavo Ludmilla Thorne, Freedom House vykdomoji pirm., Adam Simms, Amerikos žydų kongreso žmogaus teisių skyriaus direktorius, Susannah Sirkin, Amnesty International globos programų skyriaus direktorė. Simpoziumo tema — "Svarba ir galimybės etninių — tautinių grupių veiklą koordinuojant žmogaus teisių gynybos srityje".

Plačiai buvo apžvelgta sunki politinių kalinių padėtis Sov. Sgos koncentracijos stovyklose. Buvo perskaityta ilga pop. Jono Pauliaus II laiško, rašyto prez. Reaganui sąžinės kalinių reikalu, citata, rodanti, kaip bendri siekiai ir nuožmus vargas žmones suartina. Ten kalbama, kaip balandžio 18 keturiolika įvairių tautybių, įskaitant ir Viktorą Petkų, bei religijų politinių kalinių labai jaukioj atmosferoj prie skurdaus stalo atšventė ortodoksų Velykas.

Vedamoji simpoziumo mintis buvo, kad ir mes, būdami laisvėje, nežiūrint, prie ko kas bepriklausytume, galime rasti bendrą kalbą, ginant Sov. S-goje esančių žmogaus teises.

Buvo plačiai apžvelgta, kas šiuo reikalu jau padaryta. Pasirodė, kad, ginant žmogaus teises, aktyviausi yra žydai. Jiem stipriai talkina katalikės seselės. Simms savo pagalbą siūlė ir lietuviam. Tačiau, kai po simpoziumo priminta, kad dabartinė Lietuvos padėtis yra panaši į žydų, kai jie siekė nepriklausomybės, ir prašyta šiame reikale pagalbos, Simms atsakė, kad politinėje srityje jie nori likti neutralūs, nes bijo, kad nesusidarytų sunkumų, norint galimai daugiau žydų ištraukti iš Sov. S-gos. Be to, jų tarpe dar yra baisiųjų įvykių liudininkų ir jie minėtam reikalui būtų nepalankūs. Simpoziumo koordinatorė buvo G. Damušytė.

Batuno veikla

Po skanios ir sočios estų paruoštos vakarienės įvyko antras simpoziumas. Jame dalyvavo Batuno valdybos nariai: Juta Ritzo, Ints Rupners ir Ina Navazelskytė. Jų svarstybose buvo "Europos parlamento rezoliucijos nutarimų Pabaltijo valstybių klausimu iškėlimo Jungt. Tautose galimybės, dabartinė akcija ir ateities uždaviniai".

Pirmoji kalbėtoja nusakė, kas yra Batunas. Tai lietuvių, latvių, estų jungtinė organizacija. Joje kiekviena tauta turi po keturis atstovus ir po tiek pat antrininkų. Batunas buvo įsteigtas 1955. Jo uždavinys — kultivuoti kontaktus su JT-tų diplomatais, palaikyti ryšius su Žmogaus teisės komisijos nariais Ženevoje, Šveicarijoj, būti nuolatiniame sąlytyje su organizacijomis, besirūpinančiomis, kad nebūtų pažeisti Helsinkio susitarimai.

Iš kitų pranešėjų paaiškėjo, kad Batunas palaiko glaudžius ryšius su Lietuvių Informacijos Centru ir estų bei latvių panašiomis institucijomis. Iš jų gauna naujausias informacijas apie padėtį Pabaltijo valstybėse. Paruošia memorandumus ir jais asmeniškai aprūpina JT ir Žmogaus teisių komisijos narius. Turima kiek sunkumų su Trečiojo pasaulio diplomatais, nes jie daugumoje mažai težino apie Pabaltijo kraštus. Darbas yra žymiai lengvesnis Ženevoje, negu New Yorke, kur susiduriama su visokiais formalumais.

Svarstant rezoliucijos įteikimo reikalą JT dekolonizacijos komitetui, paaiškėjo, kad Europos parlamentas tai padaryti buvo įpareigojęs savo kraštų ministerių pirmininkų tarybą. Šiuo metu rezoliucija yra įstrigusi kitose komisijose ir neturi eigos.

Ints Rupners pasidžiaugė, kad JAV amb. Sorzano pažadėjo Pabaltijo reikalais asmeniškai kalbėtis su dekolonizacijos komiteto pirmininku. Batunas organizuos masinį peticijų rašymą minėtam komitetui. Jas siųsti prašys ne tik eilinius šio krašto piliečius, bet ir plačiai Amerikoje žinomus asmenis. Susidarius spaudimui, gal dekolonizacijos komitetas pats JT-se iškels mums rūpimą klausimą. Siekiant šio tikslo, didžiausia kliūtis yra pinigai. Iš lietuvių Batuną finansiškai remia tik Lietuvių Bendruomenė. Simpoziumui sklandžiai vadovavo kanadiškis J.V. Danys.

(Bus daugiau)

Lietuviai pranciškonai kviečia jus praleisti atostogas Kennebunkport, Maine vasarvietėje.

SEZONAS PRASIDEDA BIRŽELIO 30 IR BAIGIASI RUGSEJO 3

Vasarvietė yra labai gražioje kurortinėje vietoje — prie pat Atlanto vandenyno. Yra jūros vandens baseinas, teniso aikštė, vėsinami kambariai, gražus parkas, rengiami kultūriniai vakarai. Buto ir maisto kainos žemesnės negu kitur.

Informacijai adresas:

Franciscan Guest House
Kennebunkport, Maine 04046
Tel. (207) 967-2011

KENNEBUNKPORTO PRANCIŠKONŲ METINIS

PIKNIKAS

Liepos 8 dieną, 1984

11:45 **Iškilmingos Tėv. Roberto, O.F.M. primicijų mišios**
Gieda Brocktono šv. Kazimiero parapijos choras.

12:45 **Pietūs**

4:30 **Meninė programa:**
Tautiniai šokiai. Vadovauja Ona Ivaškienė ir Gediminas Ivaška iš Bostono.
Brocktono choro koncertas.

Pranciškonai visus kviečia atvykti ir malonioje nuotaikoje praleisti dieną.

— **Visuomenininko premija** 500 dol., kurios mecenatas yra kun. dr. Juozas Prunskis, buvo paskirta kun. Kazimierui Pugevičiui, Lietuvių Religinės Šalpos ir Lietuvių Informacijos Centro vedėjui. Komisiją sudarė dr. Juozas Meškauskas, dr. Petras Kisielius, adv. A. Domanskis, Bronius Polikaitis ir Grasilija Meiluvienė. Posėdis vyko gegužės 30.

— **Kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC,** Marijonų vienuolijos provincijolas, ir išrinkti provincijos delegatai—kun. Andrius Naudžiūnas, kun. Jonas Duoba ir kun. Jonas Šaulys birželio 1 išskrido į Romą, kur vyksta visuotinis marijonų pareigūnų ir delegatų susirinkimas — kapitula pritaikyti konstituciją naujiem Bažnyčios kanonam. Kapitula tęsis nuo keturių iki šešių savaičių.

— **Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seime** Clevelande gegužės 27 sąjungos pirmininku išrinktas dr. Leonas Kriaučeliūnas. Valdybon išrinkti: Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė, Vilija Kerelytė, Petras Bučas ir Viktoras Mastys. Į revizijos komisiją išrinkti: O. Daškevičienė, O. Kremeris ir A. Paškonis.

— **Laureato rašytojo Jurgio Gliaudos** novelė "Miegamojo tragedija", paimta iš novelių rinkinio "Gęstanti saulė", išspausdinta latvių laikraštyje "Laiks" 1984 gegužės 26. Į latvių kalbą išvertė rašytojas Anslavs Eglitis.

— **Birutė Venskuvienė,** PLKOS valdybos atstovė tarptautiniam reikalam, dalyvavo šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties iškilmėse Romoj ir kovo 3 audiencijos metu įteikė Šv. Tėvui dovaną Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos vardu. Kovo 13 gauta iš Vatikano Valstybės Sekretoriato padėka.

— **Vliko sukaktis** bus paminėta rugsėjo 30 Toronto Lietuvių Namuose.

— **Lietuvių dailininkų darbai,** kuriuos globoja Čiurlionio galerija, yra paskolinti North Indiana Art Assoc. muziejui. Šis muziejus apsiėmė surengti lietuviško meno parodą, kurioje dalyvauja arti 70 lietuvių dailininkų su savo skulptūromis, audiniais, grafikos ir tapybos darbais. Paroda atidaryta birželio 3 ir tęsis iki liepos 26. Muziejaus adresas: 8317 Calumet Ave., Munster, Ind.

— **Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje** birželio 22, penktadienį, 6 - 8:30 val. vak. bus paminėtas dail. Petro Rimšos gyvenimas ir darbai. Paskaitą skaitys Daiva Karužaitė-Gogola. Paroda atidaryta nuo birželio 22 iki rugsėjo 20.

— **Washington, D.C., Balfo skyrius** pradeda naujus veiklos metus. Į valdybą išrinkti: pirm. Laima Platerienė, kun. dr. Tomas Žiūraitis, OP, Audronė Pakštienė, Aloyzas Aidis, dr. Danutė Staknytė Harmon. Į revizijos komisiją išrinkti: Bronius Čikota, Genė Vasaitienė, Pranas Baltakis.

— **Pennsylvanijos Lietuvių Diena,** šiemet jau 70-oji, rengiamama rugpjūčio 12 Lakewood Parke, Barnesville, Pa. Rengimo komitetui vadovauja Joseph Yezulinas iš Shenandoah. Dėl smulkesnių informacijų galima kreiptis į komiteto sekretorę Mrs. Ann Carlitus, Ringtown, Pa. 17967. Tel. 717 889-3839.

IŠKILMINGAI ĮTEIKTA DRAUGO ROMANO PREMIJA

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje gegužės 20 buvo atžymėta "Draugo" 75 m. sukaktis ir ta proga įteikta rašytojai Alei Rūtai premija už romaną "Pirmieji svetur", kuriame atkuriami mūsų ankstyvesnių išeivių vargai, pavaizduojant jų ryžtą kovoje su nepalankiomis aplinkybėmis.

Premiją 2000 dol. paskyrė mecenatė Jadvyga Zdanavičiūtė-Pupelienė savo mirusio vyro a.a. Adolfo prisiminimui.

Iškilmes suorganizuoti buvo sukaryta komisija, vadovaujama LB Los Angeles apylinkės pirmininkės Danguolės Vizgirdienės.

Šis neeilinis įvykis sutraukė į parapijos salę daugybę žmonių, nes tai buvo tartum dviguba šventė: pasidžiaugti, kad Santa Monicoj gyvenanti rašytoja Alė Rūta buvo konkurso komisijos Clevelande pripažinta laimėtoja — laureate, ir pasiklausyti aukšto lygio koncerto.

Atidarymo žodį tarė iškilmių rengimo komisijos vardu D. Vizgirdienė, kuri perskaitė ir romano vertinimo komisijos aktą, kad sausio 22 dienraščio "Draugo" 33-jo konkurso komisija balsų dauguma geriausiu pripažino romaną "Pirmieji svetur", kurio autorė — Alė Rūta. Autorei premiją įteikė M. Remienė, judri ir visur suspėjanti visuomenininkė.

Laureatė savo žodyje dėkojo visiem: skaitytojam, mecenatam. Ji sakė, jog parašyti romaną neužtenka jausmų antplūdžio. Romanistas, jos nuomone, atliekąs pareigą visuomenei, bet jis nesąs amatininkas, kuris rašytų pagal užsakymą. Baigus laureatei kalbą, mergaitės įteikė jai gėlių, o gausi publika padėkojo galingu plojimu.

Dar kalbėjo "Draugo" redaktorius kun. P. Garšva, primindamas, kad kadaise lietuviškoji kūryba prikėlė mūsų tautą iš tautinio miego. Dabartinėse sąlygose kaip išeiviai gyvename laisvėje, o mūsų broliai Lietuvoje tokios laisvės neturi. Tad mūsų pareiga išlaikyti lietuvių kultūrą. Jis pasveikino laureatę, praskleidusią mūsų brolių praeitį, palinkėdamas jai uždegti visus naujomis mintimis ir kvietė pasiklausyti neeilinio koncerto.

Koncerto programai vadovavo V. Gedgaudienė. Čia buvo proga išgirsti stipraus balso baritoną Algį Grigą, atlikusį J. Gruodžio, V. Jakubėno kūrinius (paskutiniojo "Aš žinau" žodžiai Alės Rūtos), taip pat pasaulinių kompozitorių Ch. Gounod, A. Ponchielli (iš operos I Lituani), G. Verdi.

Didžiausia sensacija, žinoma, buvo sopranas Maralin Niska, apie kurią buvome skaitę, jog su dideliu pasisekimu koncertavusi Kultūros Židinyje. Ji pradžioje padainavo J. Tallat-Kelpšos ir V. Jakubėno kūrinius, perėidama prie tarptautinio masto kompozitorių G. Puccini, F. Cilea.

Toliau girdėjome Maralin Niska su smuikininku William Mullen atliekant Sergei Rachmaninoff kūrinius ir vėliau W. Mullen smuiku ir Alvydą Vasaitį fortepijonu atliekant C. Franck sonatą (A Major) Pagaliau buvo duetas — Maralin Niska ir Algio Grigo iš operos La Traviata. Visiem akomponavo A. Vasaitis.

Palikdamas vertinti koncerto detales muzikos specialistams, turėčiau pasakyti, kad šis koncertas buvo tikrai nepaprastas, kokio parapijos salėje dar nėra buvę. Klausytojų atsiliepimai ir įspūdžiai buvo kuo puikiausi.

Dar pažymėtina, kad scena buvo gražiai papuošta dailininko P. Gasparonio.

Sužinota, kad ateinančių metų "Draugo" romano konkurso mecenatas yra režisorius J. Kaributas iš Los Angeles. Knygos bičiuliai stengėsi įsigyti šį Alės Rūtos romaną ir gauti autorės parašą. Iškilmės baigėsi vaišėmis.

Ig. M.

Lietuviškai kalbantiem jaunuoliam 17 metų ir daugiau organizuojama NAUJA STOVYKLA NERINGOJE rugpjūčio 12-25. Kaina 75 dol. savaitei. Šia stovykla rūpinasi Nek. Pr. Marijos Seserys iš Putnamo. Informacijai kreiptis: NERINGA, BOX 134 C, RFD 4, West Brattleboro, VT 05301.

SAS STOVYKLA PRIE CLEVELANDO

Kviečiame visus studentus atvykti į Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdybos ruošiamą vasaros stovyklą, kuri vyks tuoj po tautinių šokių šventės, liepos 2-8, netoli Clevelando (apie 2 val. kelio į pietus), Camp Tippecanoe YMCA stovyklavietėje, Tippecanoe, Ohio.

Stovyklos vietovė ir programa garantuoja, kad netrūks užsiėmimų. Būsime gražioje gamtoje Pietų Ohio kalnuose, prie didžiulio ežero. Bus galima jodinėti arkliais, buriuoti, irkluoti, iškylauti, įvairūs būreliai (meno, tautinių šokių, chorų) surengs įdomias vakarines programas.

Tarp kitų įdomių paskaitų kalbės Linas Kojelis apie Lietuvos politiką, kun. dr. V. Cukuras, Federacijos dvasios vadas, dr. Antanas Razma — apie studentų istoriją, dr. Jolita Kisieliūtė-Narutienė — apie Lietuvos ekonominį stovį.

Tikrai bus labai smagu, įdomu, vertinga. Kaina $125 savaitei su viskuo. Dėl tolimesnių informacijų prašom kreiptis į Algirdą Lukoševičių New Yorke — 212 849 - 6083, arba Ramintą Pemkutę Chicagoje — 312 426-2120.

Laukiame! Susitiksite senus draugus, įsigysite naujų draugų!

SAS - CV

BALTIMORĖS ŽINIOS

Birželio tragiškus įvykius Baltimorės lietuviai prisiminė 11:30 val. mišiose birželio 3, sekmadienį, Šv. Alfonso bažnyčioje. Tautinių šokių grupės ir kiti lietuviai dėvėjo tautinius drabužius, Amerikos veteranų Lietuvių Postas 154 ir jų padėjėjos dalyvavo mišiose su vėliavomis. Dainos choras giedojo per mišias. Klebonas kun. A. Dranginis pritaikė pamokslą tai progai. Mišias užprašė LB Baltimorės apylinkė.

Lietuvišką festivalį surengė Baltimorės lietuvių organizacijos bei draugijos birželio 2-3 Hopkins Plaza, Baltimorės miesto centre. Birželio 3 po 11:30 val. mišių visi dalyvavo parade, kuris ėjo nuo Šv. Alfonso bažnyčios iki Hopkins Plaza. Paradą lydėjo veteranai su savo vėliavomis. Jų tarpe plevėsavo Lietuvos trispalvė. Publika pasigrožėjo lietuvių rankų darbais, gintarais, tautodailės drožiniais ir paveikslais. Festivalio dalyvius pasveikino Baltimorės miesto burmistras lietuvių bičiulis W. Donald Schaefer. Tautinių šokių grupės palinksmino žmones savo geru pašokimu. Rengimo komitetas padėkojo visiem, kurie taip sunkiai dirbo festivalį rengiant.

Šv. Alfonso mokyklos mokslo metų baigimo iškilmės buvo birželio 7. Graduantai ir mokyklos vaikučiai dalyvavo padėkos mišiose 7:30 val. vak. Jas aukojo klebonas kun. A. Dranginis. Po mišių vyko baigimo programa bažnyčioje. Graduantam išdalinta diplomai ir dovanos. Apdovanoti pažangieji mokiniai įvairiose klasėse. Vaikučiai giedojo per mišias ir programą.

Maldininkų kelionė į Mt. St. Mary's kolegijos Liurdą gražiai pavyko. Kun. Dranginiui maldininkai padarė staigmeną. Gegužės 26 buvo jo kunigystės sukaktuvės. Bevalgant Cozy Inn, sudainavo jam ilgiausių metų ir įteikė dovanų ir tortą. Gražioje Sisters of Charity koplyčioj buvo su Švč. Sakramentu palaiminimas.

Ona Laukaitienė, nauja ateivė ir galbūt seniausia lietuvė, po sunkios ligos mirė gegužės 23 savo namuose Hollins gatvėj, prie Lietuvių Namų. Velionė buvo ištikima Šv. Alfonso parapijos narė. Velionė buvo sulaukusi šimto metų su viršum. Gedulingos mišios už jos sielą aukotos gegužės 26 Šv. Alfonso bažnyčioj. Palaidota Loudon Park kapinėse. Nuliūdime liko sūnūs Vaclovas, Andrius, Kazimieras ir jų šeimos, giminės ir pažįstami.

Jonas Obelinis

DENVER, COLO.

Lietuvių šventė

Lietuvių Bendruomenės Colorado apylinkės valdyba suruošė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą kovo 18.

Nors ir siautė pūga — žadėjo tarp 10 ir 18 colių sniego, bet čia žmonės pratę — pripildė Applewood svetainę tarp Denver ir Golden miestų. Tik patys tolimiausi, pabūgę pūgos, atsiprašė negalėsią atvažiuoti . . .

Minėjimą atidarė LB apylinkės pirmininkas Arvidas Jarašius ir pakvietė visus sugiedoti Lietuvos ir JAV himnus. Buvo paskaityta Colorado gubernatoriaus Richard D. Lamm Lietuvių dienos proklamacija.

Po to buvo pristatyttas prelegentas Andrius Eiva. Tai labai narsus vyras! Generolo Kazimiero Ladygos anūkas, užaugęs Brockton, Mass., baigęs USMA West Point, "Žaliųjų Berečių" narys, JAV armijos kapitonas, Afganistane treniravęs partizanus, savo išsamioje kalboje palietė daugelį sričių.

Daug apie Andrių Eivą jau buvo rašyta lietuviškoje spaudoje, bet buvo tikrai malonu jo pasakojimų pasiklausyti. Jis dar ilgai atsakinėjo į klausimus. Mes gėrėjomės jo sklandžia lietuvių kalba . . .

Po gerų vaišių visus pradžiugino jauno muziko Rimo Vaitaičio suorganizuotas choras, padainuodamas: Tėviškėlė, Šventas Kazimierai, Leiskit į tėvynę ir Lietuva brangi. Chorui akomponavo Kristina Mickutė.

Denverio tautinių šokių grupė Rūta, vadovaujama Antaninos Bulotienės, linksmai nuteikė žiūrovus, o ypatingai šokėjų tėvus, senelius ir gimines, pašokdami tautinių šokių pynę iš VII-os tautinių šokių šventės repertuaro: kepurinę, čigonėlį, klumpakojį ir pasiutpolkę. Jiem akordeonu grojo muz. Rimas Bulota. Rūtos šokėjai dalyvaus Tautinių šokių šventėje Clevelande liepos 1.

Malonu buvo stebėti šį minėjimą. Rengėjai puikiai paruošė ir sklandžiai pravedė šią šventę. Daugelis žmonių čia prisideda, kad lietuviška dvasia nepranyktų gausybių dykumoje.

Julius Bulota

Denver, Colorado, suorganizuotas lietuvių choras. Iš k. Elena Mickienė, Adelė Mikelevičienė, Irena Urbonienė, Stasys Mickus, Vida Urbonaitytė, Benius Urbonas, Tesa Urbonaitė, Rimas Bulota, Rūta Predkelytė, Kurt Muenstermann. Nuotr. Sauliaus Pliuškonio

DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Nauji pasikeitimai ir pertvarkymai siuntiniams į Lietuvą siųsti: nuo rugpjūčio 1 siuntėjas jau negalės sumokėti muitą. Sena tvarka, sumokant muitą čia, siuntinių užsakymus priimame iki 1984 liepos 16. Visi seniau skelbti mūsų siuntiniai galioja.

SIUNTINYS No. 2 — 1984

3 m. šilkinio aksomo suknelei; 3 m. labai geros vilnonės medžiagos eilutei; 2 sv. vilnonių siūlų; 3 vilnonės gėlėtos skarelės, 1 didelė vilnonė plona gėlėta vakarinė skara; nepermatoma neilono medžiaga suknelei; 1 pora "Wrangler" rumbuoto aksomo jeans; 1 pora denim jeans.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu $450.00.

Į šį siuntinį dar galima dadėti 7 svarus įvairių prekių.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su muitu):

Dirbtinio minko kailis paltui, Delux, sveria 6 sv.	**$100.00**
Jeans, rumbuoto aksomo "Wrangler" arba "Levi"	**42.00**
Vyriškas arba moteriškas megztinis	**50.00**
Vilnonė arba šilkinė skarelė	**12.00**
Telescopic lietsargis	**12.00**
Vyriški arba moteriški pusbačiai	**48.00**
Puiki suknelei medžiaga	**40.00**
Šilkinio aksomo medžiaga suknelei, 3 m.	**60.00**
Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m.	**76.00**
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	**70.00**
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	**80.00**
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	**100.00**

Šiuos maisto produktus galima siųsti su rūbais: 1 sv. arbatos — 8.00, 1 sv. nescafes — 12.00, 2 sv. pupelių kavos — 14.00, 1 sv. šokolado — 7.00, 40 cigarečių — 5.00.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti $60.00 persiuntimui.

Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles

BALTIC STORES & CO.
Z. JURAS
11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB, ENGLAND
TEL. 01 460-2592

BRIDGES is a monthly newsletter in the English language published by the Lithuanian American Community. It is geared for those Lithuanians who do not understand Lithuanian but are interested in the Lithuanian culture. The newsletter is published monthly and the subscription rate is 5 dol. per year. The readers of Darbininkas are urged to urge the Lithuanians in their local communities to subscribe this newsletter for their sons and daughters interested in their heritage. Write to: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviam, naudojantiem tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai	**$366.00**
Encyclopedia Lituanica 6 tomai	**$125.00**
Vinco Krėvės Raštai 6 tomai	**$32.60**
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas	**$13.25**

Laukiame užsakymų papildomam L. E. tomui.
Užsakymus siųsti: **J. Kapočius,** P O Box 95, So. Boston, MA 02127
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

SAVO TAUPYTOJAMS MOKA AUKŠČIAUSIUS PROCENTUS:

už taupomąsias sąskaitas 9% (9.48% yield)

už IRA indėlius 11% (11.5% yield)

už certifikatus nuo 10½ iki 11%

KIEKVIENO ASMENS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI 100,000 DOL.

KASOS adresas:

86-01 114th Street
Richmond Hill, N.Y. 11418
Telef. 212-441-6799

Įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, R. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

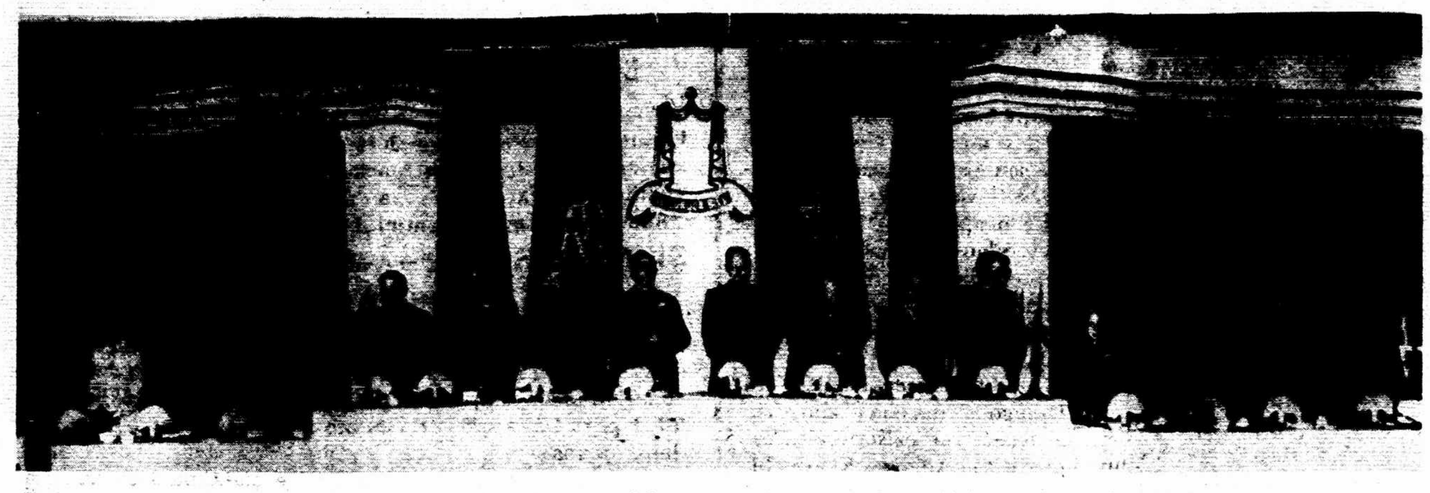

Svečiai prie garbės stalo kun. A. Račkausko pagerbimo bankete. Iš k. kun. D. Pocius, Irena ir Aleksandras Vakselis, prel. J. Sharnus, prel. V. Balčiūnas, prel. L. Tulaba, kun. A. Račkauskas, kun. P. Patlaba, prel. P. Bulovas, Anicetas ir Janė Simučiai, kun. J. Pakalniškis, Tėv. L. Andriekus, kun. Br. Kruzas, kun. L. Budreckas ir A. Samušis, vadovavęs visai programai. Nuotr. L. Tamošaičio

KUN. A. RAČKAUSKO KUNIGYSTĖS 50 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

Gegužės 27, sekmadienį, iškilmingai paminėta **kun. Antano Račkausko** kunigystės 50 metų sukaktis. Iškilmės vyko Brooklyno Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir Cordon Bleu salėje Woodhavene.

Iškilmės bažnyčioje

Iškilmingos padėkos mišios buvo 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Žmonių susirinkę buvo kur kas gausiau nei paprastą sekmadienį. Altorius buvo papuoštas gėlėm.

Iš klebonijos atvyko didžiulė procesija. Čia atėjo apylinkės lietuviai kunigai, kurie turėjo galimybės atsipalaiduoti nuo savo pareigų, atėjo pranciškonai vienuoliai, jubiliatai ir Brooklyno vyskupas Francis Mugavero su savo sekretorium.

Šalia kun. Antano Račkausko ėjo prel. L. Tulaba ir kun. Petras Patlaba.

Iškilmingas padėkos mišias aukojo kun. A. Račkauskas, nes tai buvo jo šventė čia Brooklyne, Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Šalia jo buvo kiti du jubiliatai: jo klasės draugas kun. Petras Patlaba ir prel. L. Tulaba, kuris specialiai atvyko į šį jubiliejų iš Romos. Jo sukaktis bus tik rudenį.

Drauge su jais mišias koncelebravo: prel. Pr. Bulovas, prel. J. Scharnus, prel. V. Balčiūnas, kun. J. Pakalniškis, kun. D. Pocius, kun. V. Pikturna, kun. L. Budreckas ir pranciškonai: kun. L. Andriekus, kun. A. Prakapas, kun. P. Baniūnas, kun. B. Ramanauskas.

Mišias lotyniškai ir lietuviškai giedojo Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muziko Viktoro Ralio. Iškilmėm pritaikytą pamokslą pasakė Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, ryškindamas kunigystės prasmę, prisimindamas nueitą kun. A. Račkausko kelią.

Pasibaigus pamaldom, sveikinimo žodį tarė vysk. F. Mugavero. Griausmingai giesmėm skambant ir vargonam gaudžiant, procesija išėjo iš bažnyčios ir grįžo į kleboniją.

Iškilmės didžiojoje salėje

Po pamaldų visi skubėjo į Woodhaveną, į Cordon Bleu salę, nes ten pirmą valandą prasidėjo jubiliejinės vaišės.

Kokteiliai ir užkanda buvo žemutinėje salėje. Čia per vidurį vingiavo stalas, apkrautas visokiausiais valgiais bei vaisiais. Maistą galėjai pasiimti iš abiejų pusių. Kiekvienas pasirinko tai, ko norėjo. Salėje buvo daug mažų staliukų su keturiom kėdėm. Aplinkui salę buvo paaukštinimas, kur taip pat buvo sustatyti stalai. Ten publika ir įsikūrė. Salėje veikė bent keli barai. Tarnai nuolat vaikščiojo, surinko lėkštes, tuščius indus. Patarnavimas buvo puikus. Visus linksmino Joe Thomas, akordeonu grodamas lietuvišką muziką.

Už kokios valandos visi perėjo į didžiąją salę, kuri yra labai puošni — su kabančiais sietynais, su daugybe veidrodžių. Ta salė yra antram aukšte. Prie durų buvo stalas, kur buvo sudėtos kortelės, kur kas sėdi. Kortelės buvo specialios — su mišių taure, kviečių varpom, alyvos šakele. Žemiau buvo lietuviškas ornamentas su skaičiumi 50.

Pasiėmęs tą kortelę, jau žinojai, kur sėdi. Salėje bereikėjo susirasti savo stalą.

Prie garbės stalo

Muzikai grojant maršą, į salę suėjo garbės svečiai ir susėdo už ilgo garbės stalo. Šalia sukaktuvininko kun. A. Račkausko iš abiejų pusių sėdėjo kiti sukaktuvininkai — prel. L. Tulaba, kun. P. Patlaba. Toliau kiti svečiai buvo: kun. D. Pocius, A. Vakselis su žmona Irena, prel. J. Scharnus, prel. V. Balčiūnas, konsulas A. Simutis su žmona Janina, kun. J. Pakalniškis, kun. L. Andriekus, OFM, kun. L. Budreckas, prel. Pr. Buloyas, kun. Br. Kruzas ir parapijos komiteto pirmininkas Alfonsas Samušis, kuris ir vadovavo visai puotai.

Kun. A. Račkausko pagerbimo vaišėse trys sukaktuvininkai iš k. prel. L. Tulaba, kun. A. Račkauskas, kun. P. Patlaba. Nuotr. L. Tamošaičio

Pradžioje jis tarė įžanginį žodį, supažindino su garbės svečiais. Visa salė sugiedojo "Lietuva brangi," invokaciją sukalbėjo prel. Pr. Bulovas. Tada pakelti šampano stiklai ir sugiedota ilgiausių metų.

Pietų metu grojo Joe Thomo orkestras, ir daugybė tarnų sku-

(nukelta į 8 psl.)

ST. PETERSBURG, FLA.

Tautinių šokių šventėj iš St. Petersburgo lietuvių kolonijos dalyvaus dvi šokėjų grupės — jaunimo "Banga" ir veteranų "Audra".

Lietuvių klubo narių visuotinis susirinkimas įvyko gegužės 19. Vadovavo klubo pirm. A. Gudonis, sekretoriavo B. Ginčauskas. Pranešimą apie pirmąjį metų ketvirtį padarė A. Gudonis. Pranešimus taip pat padarė klubo ižd. J. Kirtiklis, revizijos komisijos pirm. J. Žvynys, bibliotekos vedėjas J. Taoras, "Lietuvių Žinių" redakcinės komisijos narys St. Vaškys ir SPIFFS atstovė E. Radvilienė.

Motinos diena paminėta gegužės 13 pamaldomis Šv. Vardo bažnyčioj ir Lietuvių klube pietų metu. Mišias už mirusias motinas užprašė LRK Moterų S-gos 76 kuopa. Lietuvių klube turiningą paskaitą skaitė St. Stanelienė. M. Andrejauskienė nuotaikingai padeklamavo įvairių poetų eilėraščių pynę, O. Petrikienė padeklamavo nežinomo poeto eilėraštį ir S. Vaškienė paskaitė savo rašinį "Laiškas Mamuceliui". Minėjimui vadovavo St. Vaškys. Pabaigoj visiem padėkojo klubo vicepirm. K. Vaičaitis.

Alto skyriaus rengtas koncertas įvyko Lietuvių klubo salėj gegužės 23. Dalyvavo apie 180 asmenų. Programą atliko solistė Aldona Stempužienė, gyvenanti Clevelande. Jai akomponavo F. Fenstermacher. Su soliste supažindino Alto skyriaus pirm. A. Šukys. Pirmoj daly solistė padainavo 7 lietuvių kompozitorių dainas ir po pertraukos 3 tarptautinių kompozitorių kūrinius. Bisui padainavo "Granadą" ir ariją iš "Fausto" operos.

Romo Kalantos minėjimą surengė St. Petersburgo R. Kalantos Šaulių kuopa. Mišios už Romo vėlę buvo aukojamos Šv. Vardo bažnyčioj, Gulfporte, gegužės 6, gi pats minėjimas vyko Lietuvių klube gegužės 9. Pritaikytą paskaitą skaitė kun. V. Dabušis. Eilėraštį padeklamavo E. Praninskas, "Žibinto" vaidintojų trupės nariai A. Ulbinas, S. Vaškienė ir St. Vaškys paskaitė Pr. Pusdešrio scenos vaizdelį "Laisvės Lietuvai", St. Vaškys padeklamavo savo eilėraštį "12 metų", muz. A. Mateikos vyrų dainos vienetas padainavo 5 dainas.

LB St. Petersburgo apylinkės Lietuvių Klube gegužinė suruošta gegužės 16. Susirinkusius pasveikino pirm. K. Urbšaitis, o programai vadovavo G. Jasinskienė.

Palangos j. šaulių kuopos metinis visuotinis narių susirinkimas įvyks birželio 19, antradienį, 3 val. popiet Lietuvių klubo mažojoj salėj. Bus renkama kuopos valdyba ir kiti pareigūnai.

Vasario 16-osios gimnazijai Vokietijoj remti St. Petersburgo būrelis Nr. 31, vadovaujamas Idos Valauskienės, per Balfo centrą pasiuntė už 1984 metus 128 dol. Būrelis Nr. 18, vadovaujamas S. Vaškienės, papildomai per Balfo centrą minėtai gimnazijai pasiuntė 22 dol. — **L.Ž.K.**

— **Bronė Jameikienė,** dabar gyvenanti Havajuose, sukūrė meniškus vitražus Šv. Petro bažnyčiai Honolulu mieste. Vitražai pasižymi spalvingumu, su daugeliu religinių simbolių, sukurti iš skaldyto stiklo. Br. Jameikienė eilę metų dirbo Honolulu meno akademijos muziejuje.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

OMAHA, NEBR.

Pagerbtas šv. Kazimieras

Omahos lietuviai šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktį paminėjo balandžio 29.

Mišias aukojo ir pagrindinę kalbą minėjime pasakė svečias iš Chicagos skaučių seserijos dvasios vadas v.s. kun. Juozas Vaišnys, SJ. Jo paskaita publikos buvo labai įvertinta atsistojimu.

Vyr. skautininkė v.s. fil. D. Eidukienė daug pagelbėjo minėjimo rengime, ypač parūpindama tokį puikų paskaitininką.

Vyr. skautininkas v.s. fil. Vytautas Vidugiris iš Los Angeles visus sudomino savo atpasakojimu apie šv. Kazimiero minėjimą Vatikane, kur jis atstovavo lietuviam skautam. Be to jis parodė vaizdajuostę iš mišių Šv. Petro bazilikoje. Mišias aukojo ir pamokslą apie šv. Kazimierą pasakė popiežius Jonas Paulius II.

Visas minėjimas čia praėjo labai šventiškoj ir pakilioj nuotaikoj, nors lauke lietus pylė kaip iš kibiro.

J. Šarka

BOSTONO ŽINIOS

Įdomus filmas Bostone

Nuo š.m. birželio 8 iki 21 dienos ICA Cinema, Copley Place, 100 Huntington Ave., rodomas naujas filmas — "The World of Tomorrow". Filmo gamintojai daug vaizdų paėmė iš 1939 metais New Yorke vykusios pasaulinės parodos, kurioje Lietuva turėjo savo paviljoną, ir tuo metu ten vykusios Lietuvių Dienos (Lietuvių Dieną buvo nufilmavęs žinomas lietuvis filmuotojas C. Matuzas). Filme rodomas Lietuvių Dienoje dalyvavęs Bostono choras ir kiti su Lietuva ir lietuviais susiję vaizdai. (k.n.)

BOSTONO RENGINIAI

Rugpjūčio 12 nuo 8:30 iki 9 val. ryto per WNEV-TV 7 kanalą bus transliuojamos mišios, kurias aukos kun. Albinas Janiūnas. Organizuoja Lietuvos vyčiai.

Rugpjūčio 12 Minkų radijo valandos gegužinė Romuvos Parke, Brocktone.

Spalio 7 Laisvės Varpo radijo rudeninis renginys.

Spalio 14 Bostone minima šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktis. Katedroj mišias aukos arkivyskupas Bernard Law.

Spalio 13 - 14 Montrealio grupės "Vaivorykštė" audinių paroda Liet. Pil. Dr-jos II-ro aukšto patalpose.

Spalio 21 dr. Vytenio M. Vasyliūno vargonų koncertas First and Second Church salėj. Bostone.

Gyvenkime taip, kad ateities kartos mūsų nekaltintų, jog nesugebėjome aukotis Lietuvai ir ją išvaduoti!

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!
That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigus padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM -
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gallivan Blvd
8:30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed. & Fri.
Thurs. - 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"
ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

"Amber Holidays"

MEMBER AMERICAN SOCIETY OF TRAVEL AGENTS

1984 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Liepos 9	— $1618.00	Rugsėjo 5	— 1361.00
Liepos 18	— 1361.00	Rugsėjo 17	— 1127.00
Rugpiūčio 1	— 1361.00	Rugsėjo 26	— 1142.00
Rugpiūčio 13	— 1528.00	Spalio 3	— $1268.00
		Gruodžio 26	—$1247.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupes lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite:

1 - 800 - 722 — 1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: **1 - 617 - 268 - 8764**

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Prices are based on double occupancy and are subject to change

A.A.
VINCUI AMBRAZIEJUI

mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai Rozalijai su šeima ir visiems artimiesiems ir kartu liūdime.

New Jersey Lietuvių Moterų Federacija

STANISLAVA GERVINAITĖ — OFROSSIMOW,

mūsų miela sesutė, po ilgos ligos mirė balandžio 18. Iš Šv. Petro parapijos bažnyčios South Boston, Mass., balandžio 24 palaidota Forest Hills kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame už maldas, gėles, pareikštas užuojautas, dalyvavimą šermenėnėje, bažnyčioje ir kapinėse. Ypatinga mūsų padėka parapijos klebonui kun. Al. Kontautui, kunigams: A. Baltrušiūnui, W. Wolkovich ir J. Klimui. Ačiū laidotuvių įstaigos direktoriui Joseph Casper už nuoširdų patarnavimą.

Velionės seserys: Valerija Pimonow, Marija Mackevich ir Regina Beder

DARBININKAS

NEW YORKE

Redakcija ..... (212) 827-1352
Administr. ..... (212) 827-1351
Spaustuvė ..... (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė ..... 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: birželio 17, sekmadienį, 2 v. popiet didžiojoje salėje birželio trėmimų minėjimas ir koncertas. Rengia LB New Yorko apygardos valdyba.

LMK Federacijos New Yorko klubo paskutinis prieš vasaros atostogas susirinkimas bus birželio 20, trečiadienį, 7:30 v.v. įprastinėje vietoje — Congregational bažnyčios salėje, 91 Street ir 85 Rd. kampas, Woodhavene. Visos narės prašomos dalyvauti.

Kat. Moterų Sąjungos 24 kuopa per dr. A. Radzivanienę paaukojo 50 dol. Balfui, auką skirdamos kovojantiem Lietuvoje už tikėjimą ir tėvynės nepriklausomybę pagerbti. Balfo 100-ojo skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja Kat. Moterų Sąjungos 24 kuopos valdybai: E. Mickeliūnienei — pirmininkei, E. Ramančionienei — sekretorei, R. Kondrotienei — iždininkei ir visom narėm už šią prasmingą auką.

Muzikės Nijolės Ulėnienės piano studijos mokinių koncertas bus birželio 16, šeštadienį, 5 v. popiet Latvių Kultūros Židinyje Huntington Hills, L.I. Lietuvių tame mokinių koncerte skambina Antanas ir Petras Vainiai ir Aras Ulėnas.

Aleksandrui Žemaičiui birželio 4 padaryta operacija. Gydosi Englewood, N.J., ligoninėje, kur dirba ir jo žmona dr. Marija Žemaitienė.

Dail. Albinas Elskus yra pakviestas dalyvauti A Curator's Choice — 1984 garsioje Silvermine galerijoje, New Canaan, Conn. Paroda vyksta nuo birželio 30 iki liepos 22. Parodoje bus du skyriai — molinės skulptūros ir vitražai. Skulptorių yra parinkta 14, o vitražistų — 15. Jų tarpe yra ir dail. Albinas Elskus.

Solistė Mongirdaitė iš Bostono atliks koncertinę programą birželio 17, šį sekmadienį, Kultūros Židiny, kai ten New Yorko lietuviai minės tragiškuosius birželio mėnesio įvykius.

Birželio trėmimų minėjimas bus birželio 17, sekmadienį. Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. bus pamaldos. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Kultūros Židinyje 2 v. popiet tęsiamas pats minėjimas. Kalbą pasakys Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Koncertinę minėjimo programą atliks įžymi solistė Daiva Mongirdaitė iš Bostono. Ją pianu palydės mum jau pažįstamas William Smiddy. Poezijos apie tremtinius paskaitys dailiojo žodžio menininkė Irena Veblaitienė. Minėjimą rengia LB New Yorko apygardos valdyba ir kviečia prisiminti ištremtus lietuvius į Sibirą ir kuo gausiau dalyvauti minėjime.

Pranas Dulevičius-Dulis, teisininkas, mirė birželio 11 d. 7:30 v.r. Long Beach Memorial ligoninėje. Velionis buvo gimęs 1906 sausio 20. Lietuvoje dirbo Žemės ūkio ministerijos žemės reformos skyriuje. Amerikoje dirbo prancūzų oro linijoje, kol išėjo į pensiją.

Lietuvos vyčių 110 kuopa iš Maspetho aplankys Ann Jillian vaidinimą, kuris bus liepos 12 muzikos šventėje Westburyje. Į vaidinimą nuvažiuos per šimtą kuopos narių. Jai bus įteikta dovana, taip pat kuopos narės, pasipuošusios tautiniais drabužiais po vaidinimo įteiks rožių puokštę.

Kun. Danieliaus Staniškio, Apreiškimo parapijos naujojo vikaro, primicijos bus birželio 24, sekmadienį, 3 val. popiet Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje Philadelphijoje. Į kunigus buvo įšventintas kovo 3 Romoje.

Pietus Kultūros Židiny bus galima gauti šį sekmadienį, birželio 17, nuo 12 iki 2 v. popiet. Pietus gamina E. Kezienė.

N.Y. šaulių kuopa birželio trėmimų minėjime dalyvauja su vėliava pamaldose bažnyčioje ir Kultūros Židinio salėje. Kuopos valdyba kviečia šaulius kuo gausiau dalyvauti minėjime, kuris bus birželio 17, šį sekmadienį.

Skautų sporto šventė vyksta šį savaitgalį, birželio 16, 17, Bostone. Kas norėtų dalyvauti, prašom kreiptis į Vidą Jankauskienę, — 849-2260.

Natūralaus bičių medaus prieinamomis kainomis galima gauti Darbininko spaudos kioske. Čia taip pat galima įsigyti kalėdinių kortelių, lietuviškos muzikos plokštelių, įvairių suvenyrų ir dovanėlių Kalėdom ir kitom progom, naujausių lietuviškų knygų, gintarų ir kt.

Jurgio Montvilos mirties 5 metų sukakties proga mišios bus aukojamos birželio 17, sekmadienį, 11 val. pranciškonų vienuolyno koplyčioje Brooklyne. Velionio našlė dr. Halina Montvilienė prašo draugus ir pažįstamus velionį prisiminti maldose.

Snieguolė Zalatorė iš Chicagos, Draugo dienraščio korespondentė, apsilankė Darbininko redakcijoje. Ji birželio 8 vakare iš New Yorko aerodromo išskrido į Sao Paulo. Ji dirbs "Mūsų Lietuvos", Brazilijos lietuvių laikraščio, redakcijoje.

Lietuvių Fondo vadovybė praneša, kad New Yorko apylinkės lietuvių Lietuvių Fondo atstove sutiko būti visuomenininkė Lilė Milukienė. Ji yra gerai žinoma ne tik New Yorko apylinkėje, bet ir plačioje Amerikoje kaip jaunimo vadovė ir auklėtoja, skaučių organizacijos aktyvi narė. Šiuo metu L. Milukienė organizuoja komitetą ir lapkričio 10 suruoš vajaus renginį. Po ilgesnio neveiklos laiko Lietuvių Fondas vėl gyvuos New Yorko apylinkėje. Visais Lietuvių Fondo reikalais newjorkiečiai prašomi kreiptis į Lilę Milukienę — 111 Grohman Lane, Plainview, N.Y. 11803.

Muencheno lietuvių gimnazijos mokinių ir mokytojų susitikimas įvyks Tautinių šokių šventės proga birželio 20, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių namuose, Clevelande. Dėl smulkesnių informacijų ir rezervacijų prašoma kreiptis į Teresę Urbaitienę — 5937 Mayflower Ave., Mayfield Hts., Ohio 44124. Tel. 216 442-9091; į dr. Romą Kašubą, 7098 Brightwood Dr., Painesville, Ohio 44077. Tel. 216 352-1524; į Vytautą Alksnį, tel. 212 886-5695.

Dalia Alksninytė iš Bostono ir Paulius Bernotas iš Hartfordo birželio 9 susituokė Giraitėj, Conn. Religines apeigas atliko kun. Jonas Pakalniškis. Giedojo jungtinė New Yorko ir Hartfordo vyrų grupė, vadovaujama Jurgio Petkaičio.

Apreiškimo parapijos metinis piknikas — gegužinė įvyks rugpjūčio 5 Plattdeutsche Parke, Franklin Square, L.I.

Part-time legal stenographer and typist wanted by Wall Street attorney. Position requires mature experienced person with excellent skills. Knowledge of Lithuanian helpful, but not necessary. Call Ms. O'Donnell at (212) 943-1560 between 4-5 p.m. weekdays.

Government jobs. $16,559 - $50,553/year. Now hiring. Your area. Call 805 687-6000. Ext. R-4505.

Jauna dirbanti pora ieško buto Queens rajone. Skambinti po 7 val. vakaro: 846-1210.

Ieškoma sekretorė/-ius lietuviškai įstaigai New Yorke. Pageidautina, kad laisvai valdytų lietuvių ir anglų kalbas, mokėtų gerai rašyti rašoma mašinėle, efektyviai komunikuoti telefonu ir raštu bei vairuoti. Darbo pareigos pagrindinai apima mašinraščio darbus, siuntų pakavimą bei prašymų pildymą ir išsiuntimą ir kitus techniškus-administracinius rūpesčius. Darbo sąlygos bus aptartos su rimtais kandidatais. Siųsti reziume: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Indian Mission — Serving children and the old. Almost broke. Needs prayers, donations. Father McNeill, St. Bonaventure Indian Mission, Thoreau, NM 87323.

Richmond Hill, N.Y., moteris, turinti erdvų butą, ieško moters, kuri norėtų geromis sąlygomis gyventi kartu. Informacijai skambinti dienos metu 516 549-5441, vakarais 516 799-4651.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00— 843-6677.

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

bus birželio 17, sekmadienį.

11 val. pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje
(organizacijos prašomos dalyvaut su vėliavomis)
2 v. popiet Kultūros Židinyje minėjimas
Invokaciją sukalbės TĖV. LEONARDAS ANDRIEKUS, OFM
Kalbą pasakys Lietuvos gen. konsulas ANICETAS SIMUTIS
Meninę programą atliks solistė DAIVA MONGIRDAITĖ
Akomponuoja pianistas WILLIAM SMIDDY

Pritaikytus literatūrinius kūrinius skaito IRENA VEBLAITIENĖ

Po programos padedamas vainikas prie Laisvės kryžiaus

Įeinant aukojama

Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia

LB NEW YORKO APYGARDOS VALDYBA

KUN. A. RAČKAUSKO KUNIGYSTĖS 50 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

(atkelta iš 7 psl.)

bėjo prie stalų, nešdami valgius, gėrimus. Viso puotoje dalyvavo 350 svečių.

Viduryje salės buvo palikta aikštė šokiam. Publika dar net ir pašoko.

Greitai prasidėjo ir numatyta programa. Pirmiausia pakvietė žodelį tarti Paulių Jurkų. Jis atkreipė dėmesį į didelę fotografiją, kuri buvo pastatyta prie garbės stalo ties viduriu. Toje nuotraukoje buvo kun. A. Račkauskas ir kun. P. Patlaba. Nuotrauka didžiulė. Ją su sveikinimais atsiuntė kun. V. Katarskis ir kun. Pr. Kuras, kurie negalėjo šioje puotoje dalyvauti. Abu jie irgi yra baigę Telšių kunigų seminariją.

Toliau P. Jurkus prisiminė Telšius, kunigų seminariją, prisiminė senąją Žemaičių kunigų seminariją, Žemaičių vyskupiją, kuri paskui buvo panaikinta, padalyta ir iš vienos dalies sukurta Telšių vyskupija. Ten 1927 buvo įkurta kunigų seminarija, į kurią tuoj ir įstojo dabartinis jubilijatas kun. A. Račkauskas. Baigė savo kalbą, perduodamas Žemaičių žemės sveikinimus.

Toliau sveikinimo kalbas pasakė: Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, kuris irgi kadaise mokėsi Telšiuose ir buvo su kun. A. Račkausku vienoje klasėje; sveikino LB New Yorko apygardos pirmininkas A. Vakselis, prel. L. Tulaba, kun. P. Patlaba, kun. S. Raila — Kunigų Vienybės vardu, dr. E. Noakas — ramovėnų vardu, kun. J. Pakalniškis, A. Masionis — Kat. Federacijos vardu. Žemaičių tarme pasveikino p. Dimšaitė-Ogden. Rengėjų komiteto vardu pasveikino Br. Sutkus.

Aktorius humoristas Vitalis Žukauskas visus palinksmino linksmom istorijom, pritaikytais anekdotais. Dvi dainas sudainavo Harmonija, vadovaujama V. Ralio. Dainavo ir Apreiškimo parapijos choras ir taip pat visus įtraukė į bendrą dainą. Vadovavo Viktoras Ralys.

Kun. Antanas Račkauskas dėkoja visiem už jo kunigystės 50 metų jubiliejaus surengimą. Nuotr. L. Tamošaičio

Buvo atneštas didžiulis jubiliejinis tortas, kurį ten pjaustė ir dalijo. Publika ėjo pasveikinti sukaktuvininko ir nešė dovanų vokelius.

Besibaigiant vaišėm, žodelį tarė ir pats jubilijatas, visiem nuoširdžiai padėkojo už dėmesį, už dalyvavimą, už didelį triūsą surengiant šias iškilmes ir už įvairias dovanas. Rengėjai taip pat padėkojo visiem prisidėjusiem prie šių iškilmių surengimo.

Išeinant iš salės

Atėjo penkta valanda, ir visi turėjo baigti vaišes ir tuoj išeiti. Tokia jau didžiųjų komercinių salių tvarka.

Salė tuoj buvo pertvarkoma naujiem vakariniam įvykiam. Išsiskirstė visi su gražiais prisiminimais. Išsinešė visi gražų paveikslių šiai sukakčiai prisiminti, daug kas gavo ir nuotrauką, kur kun. A. Račkauskas sveikinasi su popiežiumi.

Visi išsinešė ir specialų jubiliejinį leidinį, kurį suredagavo P. Jurkus ir aprašė visą kun. A. Račkausko gyvenimą. Įdėta daug nuotraukų, sukaktuvininko motina, kuri buvo išvežta į Sibirą ir ten mirė. Įdėta ir jos kapo nuotrauka, nuotrauka iš Telšių gimnazijos laikų, Telšių kunigų seminarija, baigimo vinjetė, veikla Brooklyne, kelionės. Įdėta eilė sveikinimų. Sveikino jį ir rašytojas Jurgis Gliauda, kuris parašė knygą apie šv. Kazimierą — "Kovo ketvirtoji". Tai knygai išleisti kun. A. Račkauskas paaukojo 1000 dol., prisimindamas savo sukaktį ir savo kurso draugus.

-o-

Kun. A. Račkauskas Apreiškimo parapijai atidavė 33 metus. Visada linksmas, su šypsena jis sutinka parapiečius, jiem maloniai patarnauja. Todėl ir į šias iškilmes susirinko tiek daug gerbėjų. Visi jam palinkėjo kuo geriausios sveikatos, kuo geriausios sėkmės ateities darbuose, didelės Dievo palaimos.

To linki ir Darbininko redakcija, kurią jubiliatas dažnai aplanko.

Ad multos annos!

(p.j.)

New Yorko Lietuvių Filatelistų Sąjunga išleido savo biuletenio birželio mėn. numerį. Aprašomos lietuvių filatelistų parodos, Lietuvos oro pašto ženklai, lietuviški pašto ženklai iš 1920 metų, pirmieji lietuviškos valiutos ženklai, junjorų parodos, aprašomi du pašto atvirukai iš pirmojo pasaulinio karo, spausdinama įžanga iš veikalo "Jerusalem of Lithuania", rašoma apie šv. Kazimierą, jo sukaktį, jo vardo bažnyčias, skelbiami ženklų perdavimai. Biuletenis leidžiamas anglų kalba, surašomas mašinėle, redaguoja W. E. Norton.

Amerikos Lietuvių Katalikių Moterų Sąjungos New Yorko ir New Jersey apskrities metinis suvažiavimas įvyks Lindene, Laisvės Parko svetainėje, 340 Mitchel Ave., birželio 24, sekmadienį, 1 val. popiet. Visos kuopos prašomos į suvažiavimą atsiųsti savo atstoves. Labai apgailestaujame, kad šiame suvažiavime nedalyvaus New Jersey apskrities ilgametė direktorė a.a. Julija Skripkienė. Už a.a. Julijos vėlę dvejas mišias, užprašytas apskrities valdybos, aukojo kun. V. Cukuras. Visų sąjungiečių giliausia užuojauta dr. S. Skripkui, šeimai ir giminėm. — E.M. Juškienė, apskrities raštininkė.

AUTOBUSAS Į SESELIŲ PIKNIKĄ

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putnam, Conn., liepos 22. Autobusas išvažiuoja sekmadienį, 6:30 val. ryto iš Kultūros Židinio kiemo, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Pakelyje autobusas sustos ties Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Kelionė asmeniui — 20 dol., įskaitant ir įėjimą į pikniką. Registruotis pas Marytę Šalinskienę — tel. 296-2244, arba Darbininko administracijoje — tel. 827-1351.

Harmonijos kvartetas iš k.: akompaniatorius Matas A. Yatkauskas, Birutė Ralytė-Malinauskienė, vadovas Viktoras Ralys, Astra Vilija Butkutė ir Petras Tutinas. Harmonija birželio 24, sekmadienį, nuo 2:30 iki 4 val. popiet dainuos Manhattane, Lincoln centro Damrosch Parko scenoj. Koncertinė scena yra įrengta prie pat Metropolitan operos, 65th St. ir Broadway. Šia proga prie kvarteto prisijungs ir anksčiau čia dainavusi Rasa Bobelytė-Brittain. Repertuare klasikiniai kūriniai, angliškai Broadway motyvai, prancūziškos ir lietuviškos dainos. Jei birželio 24 būtų lietinga, koncertas nukeliamas į liepos 14. Įėjimas visiem nemokamas.

SACHAROVAS PAGERBTAS KONCERTU

Koncertas bei pagerbimas Andriejui Sacharovui buvo surengtas Sacharovo 63 metų gimtadienio dieną, 1984 gegužės 21, Carnegie Hall, New Yorke. Koncertą surengė jo vardu įsteigtas institutas, talkinant eilei žmogaus teisių organizacijų, įskaitant ir Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą.

Prie koncertinės programos buvo išdalinta tūkstantinei miniai skelbimų knygutė, kurioje buvo atspausdintas Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos skelbimas. Vieno puslapio skelbime buvo perduoti Lietuvos pogrindžio spaudoj pasirodę sveikinimai Sacharovui. Pvz. TTG Katalikų Komitetas rašė: "Mums, lietuviams, Nobelio premijos laureatas akademikas Sacharovas yra labai gerai žinomas . . . Akademiko Sacharovo moralinė pagalba nekaltai kenčiantiems būdavo ir tebėra nejkainojama . . ."

Toliau skelbime rašoma, kad daugumas šių sveikinimų autorių bei pasirašiusių jau patys sėdi lagery ar yra valdžios smarkiai persekiojami.

Koncertą bei jo metu įvykusį pagerbimą aprašė didieji New Yorko laikraščiai.

NAUJOS GIESMĖS

Kun. Ladas Budreckas sukūrė dvi giesmes šv. Kazimiero garbei; viena — vienbalsiam liaudies giedojimui su vargonų palyda, antra — mišių balsų chorui a cappella. Taip pat aranžiravo Bambergo vieną giesmę Marijos garbei, pritaikė kan. K. Žitkaus žodžius.

Visos šios giesmės sudaro 4 lapus. Gaidas spausdinimui paruošė kun. L. Budreckas, leidinį finansavo kun. Jonas Ruokis, spausdino pranciškonų spaustuvė Brooklyne, tiražas 500 egz., kaina 50 ct. Platina Amerikos Liet. Kat. Kunigų Vienybė, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.